Gintaras
PATACKAS

pergamento kriauklė

Gintaras
PATACKAS

pergamento kriauklė

eilėraščiai

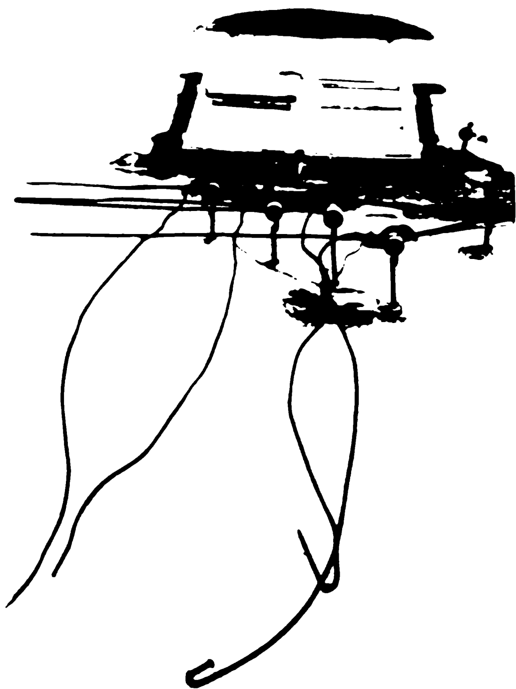

1985

84L7
Pa358

Dailininkas
ARŪNAS KULIKAUSKAS

P $\frac{4702360200-315}{M852(08)-85}$ 97—85

Tautvydai

neigimo metas

* * *

Įšalęs sniegas kris virš kabinetų,
virš mėsinių, virš lūšnų ir bažnyčių,
kurių jau nebegaubia paslaptis.

Mažuos stalčiukuose, kuriuos uždaro damos,
atviruose tarnaičių miegamuosiuos
kvepės melsvom žibuoklėm šiaurės vėjas.

Nebus išsiųstas laiškas mylimajam,
skambutis durų nebeveiks, per naktį
mėnulis kosės, persišaldęs gerklę.

Dvi baltos nuotaikos sustos prie slenksčio,
ir netvirti pasaulio orientyrai
į kambarį tylos įritins dėžę.

Snieguolėm virtę vandenys kvatosis,
stebėdami, kaip mirtys neįvyksta,
kaip šiapus susilieja su anapus.

Sklis balsas iš įkaitusios membranos,
iš ruporo, įaudrinusio aikštę,
kad neatleidžia širdys išdavysčių.

Žiema įsmeigs į rudenio krūtinę
varveklį ledo, aštrų tartum peilis,
ir uždainuos eilėraščiais sniegynų.

Apvalios raidės sakinį pasveikins,
kaip bilijardo kamuoliai riedės į
logiką mintis, bet meilės kūnas
nesuvirpės nuo rankos prilietimo...

* * *

Gyvybė kumščiu daužo į blakstienas,
iš venos trykšta purpuro fontanas
ant užmirštų vienatvės obeliskų.

Tvankiam eilučių sambrėšky, pro miegą
kaip juodas gyvulys gyvybė baubia,
ir stirnos ragą pastebi pelėda.

Yra tamsa kaip namas be langų,
be durų, kur visi svečiai išėjo
į tvankų sapno kiemą pasivaikščiot.

Žuvis svajoja aukštą kranto pušį,
svajoja žiogas mylimosios plaukus
ir liūtas apie mirtį zoologo.

Mirtis nėra jam paprasta taisyklė
prarasti kūną. Ko gi kūnas vertas
palyginus su šuoliu antilopės,

palyginus su tuo, ką laisvė teikia,—
ji debesys, lietus, žmonių kalba,
dėžių prikrautas pilnas laivo triumas.

Tai laisvė — jos negalima apsakyti;
be reikalo ją dailininkas piešia,
gudrus rašeiva bando savo plunksną.

Tai laisvė, išimta iš povo rūbo,
vidurnaktį nuo čiužinio ramybės
nužengusi pro langą viena koja.

...ir kol tu ją jauti — gyvenk, naivuoli!

* * *

Pabėgsiu į itališką mėnulį,
į Nidos kopas, tvieskiant fejerverkams
ir pokšint šūviams.
Viskas
yra pradžia didžių kelių į niekur,
kur elipsė parabole pavirsta,
o beprotybė — tik pradžia vienatvės.

Iškviesiu savo mėlyną šešėlį
pavaikščioti trumpam draugijoj damų
kaip šunį, tąsomą už pavadėlio;
alkį
ir troškulį, kurie nėra draugai man,
nuvesiu į girtuoklių šaunią smuklę,
o pats išeisiu klaidžioti prie jūros.

Galbūt atplauks linksmuolių pilnas laivas,
išsiųs valtelę per troškimų jūrą
ir pasiims mane;
iš debesio gal nusileis karvelis,
iš vandenio pažvelgs akis mėnulio,
mane kaip vėjas burę pasigrobs.

Pabėgsiu iš širdies aptverto ploto
į kitą meilę, šimtąkart didesnę
nei motinos malda...

Sudie, brangieji...

* * *

Kalbėjimas yra svaigus šaltinis —
liepsna švelnumo, trykštanti iš žemės,
iš žemių saujos, atgniaužtos šią naktį.

Jaučiu, kaip pirštai tamsą pasigrobia,
kaip glamonėja juodo paukščio plunksną,
kaip vaikščioja po mylimosios kūną,
jie vaikščioja ir kalba...

Ranka tartum orkestro dirigentas
pakyla prie kaktos nubraukti sruogą
minčių, kurios įprato būt neklusnios.

Grobuonės mintys stabdo mano kalbą,
bet jas nukauna mintys pasalūnės,—
ir iš tylos išauga meilės mintys.

Jas palenkiu kaip svaigią medžio šaką,
ir lūpos pilnos tartum uogų žodžių,
kalbu dažniausiai vienas apie meilę.

...tai keistas žodis — jis dažnai kartojas...

* * *

Širdis kaip laivas plaukia kraujo upėm,
mintis keliauja mažesniais upeliais,
o įkvėpimas aplenkia žuvėdrą.

Žydrynėje, kuri padovanota
gal akmenio, gal augalo, gal žodžio,
atsiveria ribotų tolių prasmės.

Beprotiškame šuoly vikšras stengias
sulįsti į kokoną, gyvas lapas
iš gėdos rausta, medžio nesuvokęs.

Ant lakšto popieriaus atgyja stabas,
sugauna judesį tarytum paukštį
ir bando atsiminti žingsnį pirmą.

...kas jam pagelbės?

* * *

Ramybės valanda į naktį slenka,
ir aitvaras, nuo kūdikio atskridęs,
su žvakele pašviečia tamsai kelią.

Yra tiktai lietus, kuris kartojas
pirmadieniais, kai tyliai verkia plunksna,
pakliuvusi tarp pirštų pikto senio.

Yra tik kelias pamaldžiai senutei,
kuri, pusiau išėjus iš pasaulio,
viena akim stebuklą didį regi.

Nesuprantu aš, kas yra pasaulis,—
ar už mane jisai kur kas didesnis,
ar plunksna, kuri bando aprašyti,
jį centimetro ketvirčiu praauga.

Gražus yra pasaulis prieš gaidgystę,
bet dar yra gražesnis rūbas garnio,
kuomet jis koja vandenį sugniaužia.

Nesuprantu aš išmintingo laiko,
lyg debesis praaugusio likimą,
linksmai žingsniuojantį prie marių vėjo.

Gal taip ir man — į vėjų karalystę,
kur grožis tartum dievas elgetauja
prie pastatytos jam šventovės durų.

Jį moterys iš kelio nori vesti,
praradę gėdą, raivosi per miegą
prieš veidrodį, kur atsispindi kalbos.

Bet kol dar garsas aidu nepavirto,
kol gandas nepateko į mašiną,
jį tiražuojančią šventais paveikslais,
bandykime pusiaukelėj sustoti.

Atoveiksmis yra nelygus veiksmui,
nėr fizikos, nei dieviškos skaistyklos,
pasauly niekada nebuvo Getės...

Tėra tik kuolas, kalamas į žemę
taip greitai, kad suskyla elektronas,
ir žuvį garnio snapas sumedžioja.

* * *

Sekundė viršum žemės nepakyla,—
kaip mezginys, prie virbalo prikibęs,
ilgėja ji — tingus ir storas vikšras.

Kvailumas bando apsauginę kaukę
ant veido užsidėt; po grimo sluoksniu
neberegi, kaip šypsos išdavystė.

Bet tyko pasalūną princo durklas,
po medžio tiltu slepiasi plėšikas,
tikėdamasis mėnesienos aukso.

Girdi tyloj apuoko juoką kurtų,—
o gal ten pešasi dvi mažos fėjos
dėl žiogo sielos, lekiančios į dangų.

Net daros keista —
pasaulyje yra kiti pasauliai,
o tuos kituos nauji pasauliai slypi.

Kas dieną vis leki į amžinybę,
sekundės šliužą trindamas ramentais,
kol į mirties pataikai šaltą guolį.

Bet patalas dar šiandien nepaklotas,
dar lieka kilometras, metras, žingsnis,
paskui apvaldo kūną tinginystė,

ir viskas vėl prasideda iš naujo.

* * *

Rytojaus dieną jau manęs nebus,
aš suksiuos linksmo vėjo karuselėj
ir žydrą debesį pirštu rašysiu.

Apniukus sielai, vadovėlis senas
mane prašys išmokti mandagumo
ir neužleisti karuselėj vietos
nei mediumui, kuris kas kartą alpsta,
nei įžymiajam stiklo burbulų pūtėjui.

Nušiurusioj scholastikos pašiūrėj
koketiškai mane pasveikins ledi,
kuriai lig pensijos dar šitiek metų:
„Jis iškeliauja. Viešpatie, koks siaubas!

Šiandieną dega namas, ryt — pasaulis,
žydra spalva iš akvarelės varva
kaip ašara per šiurkštų vėjo skruostą...“

Rytoj manęs nebus. Senelis vėjas
už rūbų griebs pečiuitą šaltą žiemą
ir taip papurtys, kad pasnigs žibuoklėm.

Išnyks draugai kaip cigaretės dūmas,
verpetuose nugrims laivai piratų,
pradurtas klioks pelningas vyno pilvas...

Aš juoksiuosi laimingas
virš aikščių su akacijom, virš dulkių,
kurias sukėlė juodas limuzinas
virš nedrausmingai mielo žvirblių pulko.

Aš būsiu laiškas, aitvaras, balandis,
smulkus varinis pinigėlis, amžiais
keliaujantis iš rankų į rankas,
aš šauksiu:
— Koks rytas, viešpatie, koks rytas,
kokia graži
raudona ryto saulė
man, jau seniai neturinčiam akių...

* * *

Lietus monetų krinta ant paminklų
kaip klavesinas skambindamas tyrą
melodiją, kur susimaišė viskas —
istorija, puošnumas ir garbė.

Senovės vėjas kerta tūkstantmetį
šakotą uosį Paganinio smuikui,
ir manekenas krusteli vitrinoj,
klausydamas, kaip krinta pinigai.

Ir susimąsto senas limuzinas
apie laikus, kai grįždavo iš rūmų,
aplenkdamas širmais žirgais kinkytas
karietas.

Lietus, galingas ir negailestingas,
sutraiško pumpurą auksinės rožės,
ir veidas Cezario krauju pasrūva,
kaip tais senais atmintinais laikais.

Kolonos pusračiu apstoja aikštę,
patrankų vamzdžiai įsitempia standžiai,
kai debesin audros iš lėto kyla
ugnies sparnais žaibuojantis žmogus.

* * *

Kaip vėjas įtempia varinę vielą,
taip nervai įsitempia. Rodos, kad lig šiolei
pasaulis dar nebuvo parklupdytas
ant kelių,
dar nedrįsta melstis
gyvybei, didesnei nei pats jisai.

Ramybė neateina per minutę.
Aistrų pritvinko mėnesis ir jūra —
jie stebi,
kaip varnas taikosi nutūpt ant bokšto,
ištirpdamas lyg mažas taškas
didžiuliam taikiny,
jie stebi,
kaip pėdina keliu pavargęs darbininkas,
kaip kyla potvynis, kaip siurbia medžių šaknys
gyvybės syvus nugalėtam gumbui.

Ramybė neateina per minutę,
bet rankos jau laisvesnės, pulsas plaka
laimingą giesmę žiedo ir žolės.

... nėra kitokio kelio

Preliudija

Tuoj gatvėj kino filmas prasidės,
Ir balsas atsilieps, ir balso tonas
Bus daug rūstesnis negu paprastai.
Ir rožiniai įsakymai širdies
Parblokš tave ant purvino betono,
Ir verksi, kad žmonėms prasikaltai.

O prieš akis praplauks tokie vaizdai,
Tokia erdvė prabils į protą taurų,
Kad pojūčiai panirs į satori,
Ir prakalbės ištirpstantys veidai,
Praradę liūdną kaukę, linksmą aurą.
Išgirsi tokią muziką, kuri

Tave nuves žvaigždėtais akmenim,
Pakilusiais viršum žmonių lūšnelių
Ir baimės amžinos dėl ateities.
Tai bus kelionė sielos raumenim,
Graudus inkštimas ir šliaužimas keliais
Per suteptą dirvožemį minties.

Išeis žmogus iš sielos restorano
Įkaušęs, linksmas, mylimas žmonių,
Iš nevilties ir proto jis išeis.
Nuplėšęs drobę purviną ekrano,
Gyvenimą, vadinamą kilniu,
Jis mindžios savo pusbačiais gražiais.

Tavo kūdikis

Ant savo vaiko tu nerėk, žmogau,
Vandens rūstybės tu ant jo nelieki.
Juk jis — tai tavo liūdnas siluetas,
Iškritęs vieną naktį iš dangaus.

Neturite abudu jūs namų,
Abu vienodai slepiate pagiežą
Tam tipui, kurs įgrūdo jus į dėžę
Ant negyvųjų žemės akmenų.

Tačiau ne pykčiui siela sutverta,
Ne smagračiui, kuris erdves suraižo,
Bet tam, kuris vadinas Visata,
Kuris ryte pagimdo giesmę gaidžio.

Naujagimis suklinka lopšyje.
Galbūt jam lemta bus išspręst idėją,
Vienam palikus amžiaus tamsoje
Su tuo, kuris tik pjauna, o ne sėja.

Blaivėja jūra, supasi sfera,
Siera pakvipęs oras išsisklaido.
Priimki vaiką tu kaip savo klaidą,
Kaip tą, kurio neturi liest siera.

Bandymas nusidėti eilėraščiu

Aplanko pagyros draugų senų,
Ir pagiringas atlekia desantas.
Prie jūros priartėja priešo krantas,
Suvirpa išdidžiai širdies kurantas,
Ir aš nebežinau, ar gyvenu.

Džiuljeta, mano plyšusi širdie,
Apgaus tave šifruotas meilės tekstas
Kaip išmaningas psichologo testas,
Kursai sudrums ramybę tartum miestą:
Jau kartą jam tu ištarei sudie.

O kitas miestas skambina varpais,
Ir apgaviko rankoj laksto kortos,
Ir dreba seno komendanto fortas,
Apvaizdos pirštą matęs natiurmortuos
Su dulkėm, dumplėm, kulkom ir kapais.

Prie rojaus vartų lekia sviedinys,
Miunhauzeno barzda per erdvę švilpia,
Ir pakaruoklio nesulaiko kilpa,
Ir kerštas, į krūtinę nesutilpęs,
Sužimba viršum mūsų kaip ugnis.

Gražuolės akys uždega draugus —
Kaip senas vynas ištvermingą skrandį,
Ir moteris, aistroj nurimus, skendi,
Ir sąžinės desantas tyliai brenda,
Nes vienąkart bus atrastas dangus.

Atsisveikinimo vakarienė

Dabar ateis draugai, tačiau ne tie,
Nes tu visus mus aplenkei, mirtie...
Diena galinga, bet stipresnis žodis.
Aš priešo atleidimo neprašau —
Aš apie jį tiktai eiles rašau,
Ir laukia dar manęs Sokrato nuodas.

Ne baimė, kuri uždega namus,
Ne traukinys, sudužęs San Franciske,
Kaip kelrodė žvaigždė prieš širdį tviska,
Bet meilė, viską aiškinanti, viską,
Grūdelis menkas meilės mus užmuš.

Ateis draugai, ne tie draugai, kurių
Aš kantriai laukiau pusę keturių,
Jiems saugodamas butelį kefyro...
Atvyks rimti manų meilužių vyrai,
Jų tėčiai, tetos, dėdinos, vaikai,

Suljs sena gauja Montekių klano,
Mula atvyks, atnešdamas koraną,
Taikos teisėjų ilgas karavanas,
Ir teis mane, ir teis mane ilgai.

Bet aš skrendu žaliu lagaminu
Ir savo miesto orą gadinu,
Ir nebereik man pamotės Džiuljetos,
Kuri pakirdo iš minkštų sapnų
Su spindinčiais majoro epoletais.

Sudie viskam. Į ateitį rašau
Žydraigeltonaibaltą meilės laišką.
Visus, ką įžeidžiau, atsiprašau...
Dabar myliu tik vieną bobą: laisvę...

Klausimas

Balandis neša melsvą tavo balsą,
Lietus drabužį skalbia tau dulkėtą,
Apauna žemė pėdą tavo basą
Ir akmenį po galva deda kietą.

O sukasi aplinkui palyda —
Karalius nuogas su storom tarnaitėm,
Princesė su baltutėm kojinaitėm
Ir apsukrusis šuleris greta.

Ir tu į žodžio pragarą žengi,
Ir oras tampa kietas tartum ledas,
Ir takas susiraito kaip angis,
Ir seka iš paskos vergai ir latrai.

Nebematyt spalvų, tiktai balsai
Pro šalį lekia kaip sapnai spalvoti.
Sakyk, vedly, ar tu nepailsai,
Ar spėjai mus šiai žemei sugalvoti?

Ar tavo balsą beišgirs žvaigždė,
Ar subyrės mus vienijantis karstas,
Ar mano balsas, iš pavydo karštas,
Tave pavys ir kelyje nudės?

Kodėl mane tu su savim vedies?

Vijoklis

Vijoklis dievo rangos iš gamtos,
Iš lėto atiduodamas gyvybę.
Tarytum balsas iš dantų brastos
Prasimuša pro lūpų realybę.

Kaip smagratis įsisuka laikai,
Epochų mitai vienas kitą neigia,
Ir mirusiųjų žodžių palaikai
Pajudina lėtam buvimui sraigę.

Išlieka tie, kas maišto lietuje
Palikę pilį, iš nakties šuoliuoja,
Kas nupjauta bambagyslės gija
Tarp kiaukuto ir smagračio vibruoja.

Jiems buvo pasakyta daug daugiau
Nei užgesintam fakelui liokajaus.
Ties juoda sankryža įlinko kelias,
Ir atsivėrus atmintis erelio
Uoloj atkirto gabalą dangaus.

Kas buvo tikra — nebeteks vertės.
Kaip tikslas tvinksta širdyje tėvynė.
Tamsoj pro geometriją širdies
Vijoklio žiedas kelią sau nupynė.

* * *

Ateina nuovargis, iškrinta pirmas sniegas,
Kaip žiburys į židinį ateina,
Ir tu esi kaip atsakas, kaip niekas,
Kaip tas, kuris pernakt prarado kainą.

Ateina smurtas, keršto suviliotas,
Ateina luošas neregys, surinka
Auksinis povas, medis sugalvotas
Ir suvedžiotas į bedugnę sminga.

Ir tavo laiškas, niekad neregėtas,
Pasako žodį grįžtančiam prie vartų,
Ir vario varpas, skambesys jo lėtas
Sniegyno širdį pūgomis išardo.

Ateina paskutinis kraujo kelias,
Ir kelias baltas pėdsakas iš miego.
Ir tu esi kaip tas, kuris dar kelias,
Kuris yra kaip atsakas iš nieko.

* * *

Ir aš bijau nenusikalsti tiesai
Tarytum žodis paliktos tėvynės.
Sušaudytieji šoka tarp griuvėsių,
O suvedžioti pasiduoda miniai.

Lemties mėnulis vikriai norais žaidžia,
Suklupdamas ties gyvasties miražais,
Ir nusikalsti niekados neleidžia —
Pastvėręs didį, nepaleidžia mažo.

Esu drugys, kuris į šviesą skrenda,
Ir mirtimi man kelias pažymėtas,
Tačiau žinau, kad nieko nepraranda
Tasai, kuris bent kartą bus poetas.

Sutinka smūgį akmeninis bortas
Kaip fortas, kaip bausmės sulaukęs kūnas.
Gyvybės gėlę užaugina morgas,
Į morgą gėlę neša pataikūnas.

Bet aš žinau — nėra kitokio kelio,
Nėra ir to, kuris kažką žadėjo,
Pasiekus baltą liūdesį kūkalio,
Pasvėrus tyrą išmintį pjovėjo.

Žmogus

Iš nieko neišeina poema,
Tiktai žmogus iš požemio išeina.
Jo rūbas — paauksuota sutema,
Sagtis, kuri, šviesa suverždama,
Pagimdo baltą mėnesį ir dainą.

Žmogus išeina, modamas dalgiu,
Bet ne pjovėjas jis. Greičiau — sėjėjas.
Jam žalios žolės auga iš akių,
Jam iš žolių pakyla lengvas vėjas
Virš antakių, be galo nuolankių.

O rausvas takas apsupa namus,
Medžius ir valtis, dieviškąją sieną,
Kuri dar mena pobūvius linksmus
Ir meistriškus da Vinčio likimus —
Kaip juoką, kaip tylėjimą, kaip sceną.

Tuose namuos kūrenasi ugnis,
Virš valčių džiūsta ilgas žvejo tinklas
Kaip nemirtingas Ievos bučinys,
Kaip kryžius — paskutinis kūrinys,
Mirties ir meilės amžinasis ginklas.

Ant sienos freskos liejasi ne taip,
Tačiau žmogus įeina į peizažą,
Į vaiką mažą, krištolinę vazą,
Į tą, kuris rausva spalva uždažo
Melsvas erdves, siūbuojančias lėtai.

O dalgio plienas sklendžia virš nakties
Lyg sopkos, iš kurios ištrykšta pienas,
Ir vėlių rūkas žemėje vaidenas
Kaip atmintis ar mokslas Avicenos
Tam, kurs dar ieško požemiuos žvaigždės.

Tačiau žmogus, nublokšdamas karstus,
Sulaužęs dalgį, pastveria kirtiklį,
Iššauna žodį, žibantį ir tikslų,
Į ledą Letos, juodą sniegą Stikso,
Ir pragaro išsineša vartus.

Prašymas

Nepaliki manęs, pakeleive, prašau,
Aš ne elgeta, išmaldos prašęs anksčiau
Prie tamsaus vienuolyno, prie celės,
Kur rūdija kreiva piligrimo lazda
Ir pas viešpatį nulekia žiogo malda,
Kai užgęsta akių žiburėlis.

Aš plaukiau virš kapų juodo vario varpu,
Ir melodija smuiko man prie atlapų
Kaip smagi moteriškė prilipo,
Ir į piktąjį urvą žvėries aš žvelgiau,
Drąsiai kojas stačiau ir į priekį žengiau,
Ir dalelė mėsos —
Pusė kūno tamsos —
Jo raudonuos nasruos pasiliko.

Na ir kas, kad trumpam aš sustojau kely,
Kad sulaikė mane sentimentai keli,
Kurie rėkė: kvaily,
Nuėjai per toli,
Prie ramunės, kuri nepražydo,—
Vėl iriuos aš puse kūno jūra vėsia
Prie srovės, kur dvasia virs skaidria ir narsia
Kaip spindėjimas vandenio žydro.

Ant spyruoklių stangrių ir jausmų nešvarių
Saulės vyną geriu ir į dangų žiūriu,
Ir renkuosi vienintelį žodį,
Kad galėčiau ramiai žalvarinėj gelmėj
Atsikirsti likimui, kurs gergždžia kimiai,
Kuris tempia į priekį,
Bet nežada nieko,
Vien tik pragarą, rudą ir juodą.

Kitą lemtį menu ir todėl gyvenu
Dėl pasaulių jaunų, mėlynų vandenų,
Kurie mums, pakeleive, priklauso.
Tuoj per marių gatves mus abu nusives
Žvejas veidu žuvies į kitokias erdves,
Kur neliks anei jūros, nei plausto.

Mes išvysim tiktai, kaip subyra krantai,
Kaip išnyksta daiktai ir vardai, ir veidai,
Kaip ir galima buvo tikėtis,
Kaip ties plyne tuščia
Šviečia proto delčia —
Aukso nimbu pražydęs erškėtis.

kalno pamokslas

Kalno pamokslas

Prie kalno stovi sfinksas ir medūza,
kol mokytojas nuo viršūnės sako
pamokslą debesims, žaibams ir lietui,
kol į sonetą liejas šviežias kraujas
poeto — gladiatoriaus, per sapną
išvydusio žvaigždėtą mūzos žvilgsnį.

O sfinksas žvilgsnį atgręžia į jūrą
ir liepia grįžti į namus taifūnui
su dviem šimtais narsių jūreivių sielų,
kurios yra poeto ir medūzos
ugningos meilės pamatas kertinis.

Papėdėj aukso veršis graužia miestą,
vėžys piliečių sielas ėda, maištas
užgęsta, nesuspėjęs įsiplieksti,
nes pliaupia lietūs, mokytojas kalba,
kad visa ko pradžia yra silpnumas
Visatos sielos, jos baisi vienatvė,
išnykusi po to, kai ji sutvėrė žmogų.

Medūzos akys veidrodžio neranda,
smulkių neranda smuklininkas seniui,
keliaujančiam į Meką, Aladinas
prie lempos miega, džino apsvaigintas,
sonetas nesiliauja kunkuliuoti,
nes mokytojas nusišluosto lūpas
ir, mostelėjęs skrendančiam ereliui,
kad tūptų prie jo kojų šalia liūto,
vėl beria greitakalbe viens po kito
žodžius, kurie užbaigs kūrimo aktą.

Plieninėn televizijos antenon
įgriūna žaibas, perrašo iš naujo
įsakymą sudėt ginklus plėšikams,
kurie jau trečią parą siaubia kraštą,
ir antspaudu suskaldo piramidę.
Laikai neramūs, sfinksas žiūri jūron,—
jo akys — švyturiai — iš amžių klodų
sugrįžtantiems namo, šviesus jo protas,—
sesuo medūza ilsisi šalia.

Akmuo Arepo

Neįmanomoje frazėje
slepias atsakymas, seifuos
guli, dusliai užrakinta,
akmens atmintis.

Kas tu, pilkas karaliau Arepo,
klūpintis požemiuos
prieš moliną laiką,—
atsakymo debesis?

Kopia ir kabo, ir kopia
būties granitine siena
žodis — angelas sargas,
scenos ląstelėse keičiasi,
tik nekinta
kvėpavimo fokusas,
mirusio sakinio plynės.

Seniai pastebėta,
kad, didėjant susikaupimui,
apie rašiklio strypą
matosi šviesos lankas,
įtampa vandens stiklinėje
pradeda audrą gimstančiai,
nieko nebijančiai žiniai.

Laikas prasmego fugoje,
mano karaliau,
plūgas baigė naikinti derlių,
tuoj paplūs į pasaulį
bado naikinanti jėga,
džiauna kailį prieš laužą
paskutinis bandos galvijas.

Karaliau Arepo,
atitarnavai savo amžių
užmaršties labirintuose,—
atidus šaukiančiam balsui
jau gali sugrįžti į akmenį.

Meistras kasa duobę koplytstulpiui...

Į rudens karuselę
lekia žioruojantis lapas
medžių anketos,
pildomos sugrubusiais pirštais,
pradeda šviesti lyg fosforas —
griūvančioje karalystėje
prasideda nauja diena.

Aplink koplytstulpį
einam ir einam, ir einam,
einam ratu susikibę
mes, tavo valandos,
pilkas karaliau,
į žiemą.

Baigiasi darbas, piemuo
įmeta plūgą į laužą...

Ratas baudos tau, karaliau!

Plieninis žemės žudikas
kastuvas iškasa akmenį
su užrašu
S A T O R
A R E P O
T E N E T
O P E R A
R O T A S
Milijonas tau metų, karaliau!

Vitražas. Nuolatinė progresija

Riebumas pilnas rombų nesuprantamų
stačiatikiams
Kol jiems tai išaiškini atleiskite matau jūs ne
vietinis
Šitoje šventykloje pastatytoje dar iki karo
Dizainerio sprendimas bemaž visiškai pagrįstas
Yra visiškai pagrįstas sprendimas vitražo
geometrijoje
Padidinti dievo nejudrumą
Nebijokite mes išeisime pro langus ir išsiliesime
Išeisime ir išsiliesime
Dar nebuvo tokio atvejo kad neišsisuktume iš
padėties
Vitražo įtampa yra neišmatuojamo šventumo
Dėl kurio grūmėsi dievai ir gigantai ekstremistai
ir kankiniai
Yra švelniai maloni įtampa ypač momenėlyje

Bet aš pavargau nuo dulkių švento Jokūbo
aikštėje
Primerkiu akis žiūrėk į mano akis
Ir išvysi šviesą rusvą atsimušančią nuo akmenų
gyvybę
(Toks tu būsi po keleto šimtmečių)
Žolės liepsną šokančią likimų simetrijoj

Išprotėjęs rekviem

Septintą dieną
sukanka lygiai trys metai,
kai buvo atšaukta komendanto valanda
ir gegutės lizdas tapo išlaisvintas.

Kur tu dabar,
gegute kareivio batais,
nukaukšėjusi šitiek į ateitį,
kad tavęs nematyt
pro pilką cigaretės dūmelį?

Laikas eina, į chronometrą
priberiama karčiosios druskos,
raudonai apibrėžtos datos
kaip sanitarai sustoja
prie vilčių kauburėlių, metai,
pasigavę mėnesių dukteris
bučiuojasi kaip pašėlę
lizduose spidometrų, nusviestų į pakeles.
Skrenda gegutė, nematydama,
kaip virš jos skrieja vanagas,
kaip po ja šliaužia gyvatė,
skrenda tarsi musė voratinklin,
tarsi raketa link numatyto tikslo,
kad galėtų išsprogdint kiaušinius
su šiltais gemalais gegužiukais,
nes gegutė šiek tiek šizofrenikė
ir mato viską kitaip.

Į vandens dubenėlį
(pavadinkime jį Europa)
kėsinasi atletiško
vaikino ranka,
į rankšluostį,
permestą per petį,
tyliai nusileidžia dangus,
nes šiandien yra septintoji mirusiųjų diena, Alisa
tai žino ir verkia, ir spaudo
mechaninį pultą,
valdantį gegutės skrydį.

Anabazis

Manęs laukia požeminis fiasko,
Maratonas su buteliu dantyse,
Delikatus patapšnojimas per petį
Mieste, kuriame negreitai bus iškastas
Metro.

Manęs laukia sumautas ir žvaigždėtas
Komivojažieriaus gyvenimas,
Prekiaujant įsitikinimų šablonais
Už du rublius aštuoniasdešimt šešias kapeikas.

Aš juos padariau užsimiršdamas,
Pasižiūrėdamas į saulės atspindžius
Savo vedybinio gyvenimo šukėse,
Tuomet, kai supratau sparnuotą kaktuso judesį,
Kai užregistravau
Priešmirtinį musės aktą
Voratinklyje.

Ir dabar aš keliauju
Sausakimšais priemiestiniais traukiniais
Savo švariai išbetonuotame
Požeminiame pakalnutės pasaulyje
Į preciziškai išdrožtą iš dramblio kaulo
Idee fixe.

Rubikonas

Jis stovi galų žemėje, botfortais
pamynęs pievoj augantį česnaką
lyg nugalėtą barbarą; krūtinėj
meilužė vergė nesiliauja verkti,
sukaustyta gličiom džiovos grandinėm.
Jis žiūri epileptiko akim
į debesį, kur šaukia lietų kurtas
lyg bičių spiečių; mintys dar niūresnės,
nes išžudyta pusė legiono
ir grobis ne toks didelis...
Knyga,
kurią įdėjo tėvas į kuprinę,
alsavus išmintim ir patarimais —
kaip persikelt per upę, specialioj
kareivių išraustoj duobėj sukurti laužą,
kaip atnašauti auką, prievartauti
šio krašto moteris, neužsitraukiant
dievų rūstybės — patarimai šie
kitoniškai atrodė realybėj:
knyga išnyko šulinio gelmėj —
dar neužnuodyto vandens verpetuos.

Jis stovi flango priešaky; iš lūpų
kaip čiepsintis viščiukas iš kiaušinio
tuoj išsiris keiksmažodis: romėnai...
Budri dangaus dvasia iš mūšio lauko
sau renka šviesesnes vėles, tamsiąsias
paleis klajoti Eliziejaus plotais.

Burkuojantis balandis rodys kelią
į rytus, į namus, į Triumfo Arką,
įskilęs skydas pakabintas bus
prie Griausmavaldžio kojų; nužudytas
jis bus vėliau — trim smūgiais į krūtinę
peiliu ir ietimi į nugarą — žmonos
meilužio ar sūnaus per Kovo Idas.

Kol kas tik Rubikonas prieš akis.

Belaukiant ženklo

Belaukiant ženklo,
droviai pražiota burna
primena sakinio urvą.

...Tuščias mūsų aruodas.

Pernai pasėjome
mintis į suartą lauką,
šiemet jos dygsta
iš po žemių kaip lietsargiai.

Dedam pinigą baltą į delną,
šokinam kalyklų monetą —
pyktį su galva gyvatės,
kol atsiverčia skaičius, ne herbas —
mūsų kliedinčiam laikui.

Nelaimė atsitiko Himalajuose —
vėl sudaužė molinę lentelę
su šventaisiais tekstais
murmantis maldą vienuolis.
Avies valandą tarp motinos kojų
pasirodė dvigalvis kūdikis.

Kairė įveikė dešinę, miklus
gestas sugriebė godulį
ir pasiruošė orgijai.
Išėjo basas ant sniego
džiaugsmas, išsiėmė fleitą,
ėmė šaukti ir burti gyvatę.

Kiekvienas krustelėjimas,
duslus kosulys išduoda,
kad mes nekantrūs
kaip vandenys užtvankoj,

kad nesubrendome pjūčiai,
kad įtampos pilnas
gyvenimas tarp inio ir janio.

Duonriekio peilio laikytojau,
eilėraščio meistre liūdnasai,
žiūrėk, kaip balandis snape
neša žalią palmės šakelę
pro šalį, į dailidės namus,
kur sveiki dar vaikai.

Abejingai aidint aplodismentams,
mes išleidom stebuklą į pensiją,
šildėm rankas
virš šiukšlynų Mamonos,
vogėme valandų grožį,
kad susitiktume pokyliuos
su paleistuvėm dienom.

Tarp herbo ir skaičiaus —
visas mūsų gyvenimas —
nereikalingame judesy,
užuot liktume ramūs,
lėtai semtume atminties šulinį
nusiaubtoje dykynėje,
kur oazių ženklai
tramdo grubią
smėlio materiją.

Paskutinė repeticija

Vaidmuo, kuriame neabejingai
aš pasiruošiau sutikti ovacijas,
buvo sklidinas šalto liūdesio,
kuriuo žvėris atskiriamas nuo patelės.

Šachmatiniu principu
matavaus prieš veidrodį kaukes
griežto snobo ir tylinčio princo,
kaip jūreivis prieš kompasą
svarsčiau, į kurią pusę plaukti,
delną paruošiau kovai ir meilei.

Man skirto teksto puslapiuose
buvo frazė
„nuliūdęs ir vienišas
jis pasitiesė guolį laiptinėje
ir ilgai žiūrėjo pro langą,
kur turėjo atvykti
svečias iš kosmoso..."

Aš žinojau, ko laukiau,
svaigau nuo žinojimo,
buvau tarsi pakerėtas
meteoro su gyvybės likučiais,
kuris skriejo sapnuos ir sąmonėj,
režisuodamas netolimą ateitį.

Rebusas buvo išsprendžiamas...

Kava ir cukrumi
maitinau išsekusį kūną,
ekstrasenso rankomis
švitinau pražilusią galvą,
kaip povandeninis Ichtiandras
akvariume vėlei plaukiojo žuvytė,
ir dulkės pradingo nuo knygų.

Iš tūkstančio kelių, išėjimų,
kaleidoskopo stikliukų
žinojau tik vienui vieną —
tikslas ranka pasiekiamas
kaip mylimosios petys.

Koks gražus man atrodė eilėraštis,
kurį parašiau, žinodamas,
kad prilies jį degtuko liepsna,
kad jo pelenus vėjas suvalgys
tartum aukai paskirtą ėriuką.

O gražių sentimentų laikai,
paskutine kauke poeto.
Atsisakęs rolės, išėjęs,
nugalėjęs lenktynėse kūną,
dar menu tave, kai sapnuoju
save tartum žiedo kiaurymę,
tartum tuštumą namo.

Pabėgimas arba grįžimas namo

Nuo seniai atsižadėtos tiesos
aš nuritu antkapio akmenį
ir stebiu,
kaip kupranugaris bando išlįsti
pro adatos skylutę.

Kolboje drumsčiasi skystis...

Tavo silpnumo valandą
aš kaupiu savo jėgą,
ant popieriaus skiautės braižau
man vienam suprantamus ženklus
ir siunčiu juos paštu
geriančiam degtinę nedraugui.
Mano klaidos ir kaltės
tupias kaip paukščiai prie kojų.

Suprantu tave, suprantu
tavo ir savo nelaimę,
matuojuosi elgetos ramentus
ir juodą laidotuvininko kaklaraištį.
Su griaustinio kūdikiu rankose,
gyvatės geluonim
tu prieš veidrodį stovi, aš
perskeliu sėklą arbūzo
ir perkeliu josios gyvastį
į turgavietės mechanizmą.

Ieškoki manęs vieškelių
ir tarpuvarčių rezginiuos,
po senamiesčių tiltais ir arkom,
sugalvoki painias instrukcijas
savo parankiniams,

kad surastų mane,
išklijuoki skelbimų stulpus
mano nuotraukom —
aš tuo metu
ramiai sau gurkšnosiu kokteilį
dviem laipsniais žemiau
tavo įtūžusio žvilgsnio.

Per skubančio į namus
kupranugario nugarą
peršoka kulkos šešėlis,
bet taip pat lengvai mano mąstymas
įveikia du laiptelius,
ant kurių stovi juodasis
įstatymo sargas
su baltuoju laisvės kariu,
ir patenka į kambarį,
kuriame galima žaist
nesibijant.

Ar girdi, kaip juokiuos, pasauli,
baltais dantimis sukandęs
geležinkelio liniją,
užspaudęs pirštu telegrafą,
kaip iškritusi džiaugsmo ašara
sutraiško universalinę parduotuvę,
kaip pakyla iš krūtinės ciklonas,
baisesnis už dulkę,
sukeldamas neramius sapnus
Fidži indėnų pilvuos
— — — — — — — — — — — — — — —
aš juokiuosi laisvai kaip atbulinio
proceso energija,
šviesai anglėjant į strypą...
Tai grįžimas namo.

* * *

Bet kai traukiniai pradėjo kurti eilėraščius,
slysdami nuo bėgių į chrestomatijas,
nupuldami žemiau negu moterys,
kai lėktuvai ėmė gimti iš jūros ir žmogmuilio
meilės,
kai elektronika atėjo į restoraną mokytis klaidų iš
gramatikos ir gerti kartu su menininkais,
dviračiais ir rododendrais,
žmogus apsirengė karstu ir išėjo
iš savęs pasivaikščiot aplinkui
liepos mėnesį, tai sutapdamas su
mėnulio dėmesiu, tai atsibusdamas
agavoje,
išėjo, kad išeitų
daryti laiką.
Nejuokaukime — niūri diena nusisuka nuo mūsų,
rudas skaičius įėjusių į istoriją pradeda blykšti,
magnetas pelėkautuose vilioja geležinę pelę, ir
girdėti ilgas susikrovusios mantą į kuprinę dulkės
atodūsis,— taip pasišiaušia tik vienas likimo plau-
kas, blizgantis muilinėje: o kas būtų, jei jis vėl
pradėtų karą su Robinzonu, valdančiu malonumų
salą, mirdamas ir atgimdamas buhalterijos kny-
gose, greta skolos raštelių, nežinau,
bet žmogus visą laiką moka išeiti
be durų.

o menas! Menas?

* * *

Ten, partery, žemai ant aukso sosto
Būties teisėjas sėdi. Dar žemiau
Marga gyvatė ir šaunus delfinas
Tarpusavyje kalbas apie gėrį.
Žiūrovų vietos tuščios, bet spektaklis
Vis tebevyksta. Debesys tamsėja,
Tuoj driokstelės audra viršum teatro
Ir aktorių balsai laukan išslys
Kaip katės pamedžiot atsitiktinių
Praeivių, nes akustika prasta,
Ir skaičius nusivylusių menu
Kas kartą katastrofiškai didėja.
Tačiau jo didenybė kantriai laukia,
Krapštydamas pirštu žaizdelę delno,
Kol prakaitas nuplaus grimuotus veidus
Ir žengs į sceną Giltinės svita,
Kol prasidės vaidinimas kitoks.
Dar nieks neaišku, pragaro bedugnėj
Debatai vyksta raštininkų tarpe,
Priglausti kur atvykusius svečius,
Kiek jų paklius į nuostolingą rojų
Ir kiek į karcerius tamsius skaistyklų.
Būties teisėjas mąsto apie meno
Klaidžius kelius ir perkamąją galią,
Patinka jam ironiškas Mefistas,
Ir formos geidulingos Margaritos.
Kuriems tikrai čia ne vieta vaidint,—
Matyt, likimas spręsis jų kitur:

Gal scenoj sostinės, tarp pomidorų
Supuvusių ir rožių įstabių.
Triskart sukrankia fanerinis varnas,
Jo didenybė stojasi iš lėto,
Pirštu pakviečia porą išrinktųjų,
Kažką jiems tyliai pašnabžda į ausį,
Jie krūpteli ir žengia pro duris
Į darganą ir tamsą, kur jau girdis
Artėjančių karietų bildesys.

Miego baladė

Kai chloroformas ar letargas
Po kūną vaikščiojo kaip sargas,
Pro jį praslinko nelauktai
Liūdni, apsvaigę nuo pomados
Idėjų princai, dramų damos,
Svajonių aukso angelai.

Lingavo puošnios tartum povai
Tos kilnios ledi, puikūs ponai
Pro sargą, sergantį maru,
Ir žvalgės akimis — piliulėm
Pro burną mano, kur mėnulis
Lubas nuliejo sidabru.

Jie žaidė, nuobodžiavo, gėrė
Ir kaukolės kaulinėj sferoj
Susėsdavo skaityt sapnų.
Po kūno mėlyną žmogieną
Jie varinėjo vieną geną,
Kvailai vadinamą menu.

Jam sakė: Būsi mūsų pažas,
Valdysi rimų ekipažą
Ir vilksi sunkų žodžio lažą,—
Jei ne, nuplaksim mirtinai.
Kokia būt žemė be rekrūtų —
Chorėjas dvėstų, metras griūtų,
Rimuotūs obelys ir rūtos,
Ir viskas eitų po velniais.

Ir plušo genas kaip kombainas,
Ir nežinojo, kuo tai baigsis,
Kada ir kas ramybę duos.
Įsakė viešpačiai supykę
Iliuzijų sukurti pilį
Iš kraujo, riksmo ir maldos.

Jis galva daužėsi į veną,
Į raumeningą mėnesieną —
Užmuš dabar, tikrai užmuš.
Ir metėsi jis kaip patrakęs
Į skrandžio dvokiančią kloaką,
Kur virė pragaras nuožmus.

Jis ant apvirškinto agurko
Sėdėjo, išsitraukęs durklą,
Ir kvietė mirtį į svečius.
Tačiau aplankė jį fantazija
Saldumo paskutinėj fazėje
Ir apkabino per pečius.

Ir meilinosi jam: Kvailuti,
Na, žvilgtelk į mane truputį.
Sustok, akimirksni gražus.
Ir, pulsui silpstant, širdžiai gęstant,
Abu aplankė juos orgazmas,
Kažkuo į meilę panašus.

Jie mokės mokslo Kupidono
Centrinėj stuburo sodomoj,
Tačiau po obuoliu Adomo
Staiga ją surietė skausmai.
Jinai truputį pakentėjo,
Gražiai į geną pažiūrėjo,
Jam šviesią pilį paperėjo
Ir apsisuko, ir nuėjo,
Kad nebegrįžtų amžinai.

Atskrido kraujo telegramos,
Ir sugužėjo princai, damos,
O generolas be pižamos
Pasakė: Meistriška ranka.
Nuo stygų stryktelėjo choras,
Ir trypė inkstuos linksmos poros,
Kol žadintuvo meteoras
Staiga sukliko:
— Netvarka!

Kas be projekto, be leidimo
Šį baisų sapną subrandino —
Į teismą jį, lai atsakys.
Nuo kūno bundančios cenzūros
Užgeso žvakės, skilo mūras,
Ir lėkė klykiančios figūros
Pro bambą, lūpas ir akis.

Daina

Pasaulio krikštas baigiasi ugnim
Ties katedros raudonais akmenim,
Bet aš į gaisro šokį nežiūrėjau.
Ant kalno užsilipęs dainavau
Ir salamandros veidą bučiavau,
Ir keikiau vardą savojo kūrėjo.

O tau atrodė tai kaip įžeidimas,
Kas buvo vien tik vaikiškas žaidimas,
Neatsakingo elemento žodis.
Ant kalno krito suodžių pelenai,
Ir kumštin sugniaužti Tiesos delnai
Neišdavė nei judesio, nei kodo

Vilties, tekėjusios dangaus skliautu,
Kur skrido sielos kūdikių kaltų
Lyg potvynis, katastrofa, lyg rytas.
Liepsnojo šiaudas prarastos kartos,
Ugninės sruogos skriejo ant kaktos
Kaip pavydus ir kvailas satelitas.

O aš pasaulį deginau daina,
Ir salamandra raitėsi delne,
Ir katedra į ugnį nusirito,
Ir tas, kas laukė ryto, nesuriko...

Mėnulio sapnas

Vėl visą naktį man vaidenos
Dangaus neįprasta šviesa
Ir visanugalintis menas
Tarytum išplėšta kasa.

Aplinkui galvą varnas sukos
Ir krankė man, kad bus blogai,
Liepsnojo vienišas degtukas,
Ir degė stambūs pinigai.

Ir aš jaučiausi kaip plėšikas —
Sotus, patenkintas, ramus,
Tik sąžinė kažką dar klykė
Man apie valdiškus namus.

Aš prabudau. Pradingo viskas,
Tik pro langų gelsvus stiklus
Spindėjo man mėnulio diskas
Kaip pinigėlis apvalus.

Asmodėjau...

Asmodėjau tavo fėją aš pagrobti ketinu
rankomis sugaunu vėją eiklų žirgą vandenų

raganą gražuolę pačią besidraskančią nagais
aš kerėtojas gyvačių viską paverčiu juokais

ji man šypsosi klastingai rauna plaukus nuo galvos
ir surinka išgąstingai neišlaistykit kavos

mano juodbruvą šešėlį trypia kojomis smagiai
betgi aš pardavęs sielą mano meilė pinigai

ak ji sako negarbinga pavydėt ir apmaudaut
jeigu jums aš reikalinga teks į auką savo spjaut

Asmodėjau man negaila
gyvasties laimėt jos meilę
nužudyk greičiau meldžiu
nes ji netiki žodžiu

Asmodėjus pasižiūri
ir prasiveria kaip jūra
baltas žydintis pasaulis
mirksintys žvaigždžių laukai
ant gyvenimo šventovės
meilė kaip mėnulis stovi
jos nežeidžia anei burtai
nei auksiniai pinigai

Biografinė baladė

*Neprisimenu, kur tai nutiko —
Viešbuty kokiam, bare naktiniam,
Kur geltonas velnias nikotinas
Tuokias iškilmingai su vynu,—
Ant kilmingos fotelio senienos
Atsikvempęs aš konjaką gėriau
Ir žavėjausi kepsniu skaniu.*

*Spėję čia per vakarą susenti,
Šmėkščiojo pro šalį oficiantai,
Ir sietyno bronzinis gigantas
Blykčiojo kaip angelas mirties.
Tik staiga suvytęs, nematytas
Prie manęs kažkoks prisėdo tipas,
Murmtelėjo: sveiks ar labas rytas,
Ir uždėjo ranką ant peties.*

*Įžūliai mirksėjo akys rudos,
Nepatiko jo familiarumas,
Ir užgautas mano padorumas
Reagavo staigiai:
— Dievaižin,
Gerbiamasis, jūs tikriausiai klystat,
Mano akys jūsų nepažįsta,
O, kad baigtųsi greičiau draugystė —
Štai konjakas. Gerkit... ir šalin!*

*Į akis man pūsdamas tabako
Dūmus, paragavo jis konjako
Ir ištratino:
— Atsiprašau!
Sąvoka „draugystė" — tai tik masių
Masalas, turįs prasmes slaptąsias,—
Tad palikim ją. Štai mano pasas,*

Mielas drauge — aš taip pat Patackas
Ir taip pat eilėraščius rašau.
Nedėkingas, kvailas, netikėtas
Sakinys jo smogė kaip kastetas,
Taip, kad sumurmėjau tyliai: metas
Mesti gert ir grįžti į namus.
Įsižnybau koją, ranką dešinę,
Mintyse suskaičiavau lig dešimt —
Nesapnuoju. Pažvelgiau į svečią —
Jis šypsojos, įžūliai ramus.

— Gal juokauti tamstai ir patinka,
Bet aš nieko nematau juokingo!
Duokit savo popierių niekingą...
Pažvelgiau... Taip, mano pavardė,
Nuotrauka pažįstama ir datos,—
Gal kur nors aš jį buvau pametęs?
Gal tai vien tik falšas, dublikatas?..
O, tikriausiai girtas aš perdėm.

Tolyje dirbtinės mėnesienos
Dūko margas varjetė ant scenos.
Pažvelgiau į tipą — jau gan senas,
Gan pavandenijęs ir tuklus.
Giminė?! — Nėra ko ir kalbėti —
Iškeliavo pusbroliai ir dėdės
Paskui senelius — dabar jie gieda
Psalmes pro melsvus dangaus stiklus.

Lyg atspėjęs, ko suku aš galvą,
Gurkšniu vienu pribaigė jis kavą,
Užsirūkė ir vėl tęsė kalbą,
Įkyrios kamuojamas minties:
— Būti ar nebūti — tai tik mūsų
Patirtis menka, žaidimas mūzų,
Tik viena reliatyvumo pusė.
Tu esi dabar. Aš — dar tik būsiu,
Gyvenu kreditan ateities.

Neįsivaizduoji? — Tad sutarkim —
Prieš gamtos įstatymus ir tvarką
Esame abu... už tai išgerkim,—
Ir, pamojęs kelneriui pirštu,
Užmokėjo jis manais banknotais
Už trižvaigždį skystį, kavą juodą,
Taikliai pakartojo mano juoką,
Nematydamas, kaip aš raustu,

Kaip aš spoksau lyg kiniečių stabas,
Daug labiau nuliūdęs nei nustebęs —
Viešpatie, kainuos man šitas stalas...
O jisai vėl tęsė:
—... Apskritai,
Kaip spygliai ant nekalčiausios rožės
Slypi kasdienybėj kuriozai.
Štai, manai, kad į namus pardroši...
Ką gi, drožk, dranguži, bet žinoki,
Kad tai aš esmi tavi namai,

Kad be jokių sąlygų ir teisių
Į mane raudodamas ateisi
Kasdieniniu savo maršrutu.
...Be jokių kliūčių ir katastrofų,
Vakarykštes išnaras ant sofų
Mesdamas, tu artinsiesi stropiai
Prie manęs,— nes aš — vėlesnis Tu.

Melagingas pranašas, nedoras
Laikrodis meluoja, kalendorius,
Tavo griaučiai, tavo limfos, poros
Tau meluoja; moterys, sapnai,
Vėtrungės virš krautuvių, malūnai,
Pliažai, pušys, pilvo malonumai
Užliūliuoja kaip saldžiausias liūnas,
Kuriame gyventum amžinai.

Aš pralemenau:
— O menas! Menas?..
Argi tai nereiškia, kad gyvenimas
Turi prasmę? —
— Tamsta grafomanas,
Pažiūrėki, ką patsai kuri...
Sugirgždėjo blizgantis parketas...
Bloškęs storą popierių paketą,
Tipas atsistojo ir iš lėto
Išsiliejo dūmų sūkury.

Muzika verksminga saksofono
Ir dama, prilipusi prie šono,
Užliūliavo šaltą žodžių toną,
Ir atrodė man tuomet gražiau
Nudažytas alkoholio tvaiko
Mūsų tas plepėjimas besaikis
Nei vėliau, kai į namus grįžau.

...Pasislėpęs už šilkinių štorų
Kabineto tylumoj beorėj
Popierius aš tuos susiradau.
Veidmainingai, nuodėmingai, droviai
Puoliau juos, kaip liūtas puola grobį...
Aš skaičiau, juokiausi ir raudojau,
Ir raudau raudau raudau raudau...

...Kiek pižoniškumo, dvasios skurdo,
Kiek kvailų abstrakcijų, absurdo,
Negyvų naujagimių sukūrei,
Ateities dvyny.
Nebegaliu...
Dovanok kaip meilę paskutinę,
Viešpatie, man savo giljotiną,
Kuri srovę rašalo auksinę
Perkirstų redaktoriaus peiliu.

Nueinanti tolin metafora

Nakty su plunksna popierius kariauja,
Visatoj skleidžias rašalo žvaigždė.
Pabaisa, pasigimdžiusi kentaurą,
Surinka lyg prakiurusi dėžė.

Heraklio kraujas įkvepia liepsnotą
Auksinį sodą didvyrio jėgom,
Ir aklas debesis, atgavęs protą,
Į žemę verkia sutemom ilgom.

Vanduo — didysis protėvis ir brolis —
Suklumpa prie fontano akmenų,
Ir bareljefai marmuro nuobodūs
Apstulbina mus savo šventumu.

Iš dramblio pėdos liūtas atsigėrė,
Nulinko gerklę gniaužianti ranka,
Ir savo kūnu pavadinus žvėrį,
Prie saulės verkia moteris nuoga.

Malūnas stoja, visą dieną malęs,
Pakvimpa oras kažkieno žūtim.
Ir statula nueina į Versalį,
O tu lieki kaip plunksna su naktim.

Benvenuto nuovargis

Gyvenimas kaip šauksmas Benvenuto —
Didžiulė ir dėkinga statula.
Florencija iš miego atsibudo
Ir, bučinį pajutus švelnų Judo,
Pavirto negyvenama sala.

O meistras kirto marmurą. Aplink
Šlovė jo sukos, įkvėpimas skriejo,
Įkaitus bronza pūtėsi nuo vėjo,
Ir popiežiaus šlavėjas kaip Persėjas
Medūzos galvą numetė tolyn.

Kūrenos krosnis, svilino žvaigždė,
Sentencijos į sonetus jau pynės,
Ir mes, nerasdami tikros tėvynės,
Sėdėjom ant jūreiviškos statinės
Prie nužudyto Medičio širdies.

Bet meistras tarė: „Aš jau pavargau.
Atneški, tarne, man iš rūsio vyno,
Tebus šis kūrinys man paskutinis.
Aš pavargau.
Palik mane, žmogau!"

Paukščio mirtis

Malūnas malė mėlynas dienas,
Raudonas kalvis savo širdį kalė,
O aš sau dainavau liūdnas dainas
Apie tėvynės ilgesingą dalią,
Ir balsas, iš krūtinės ateinąs,
Garsiau skambėjo nei žiūrovų salė.

Bet viską plovė žėrintis lietus:
Kiemus ir aikštes, šalį ūkanotą,
Fantazijos nuvaikščiotus batus
Ir merdintį be kūno šviesų protą,
Ir aš, kuris balsams buvau kurtus,
Pakėliau savo galvą užmiegotą.

Transliavo radijas laikus senus,
Ir vėtrungė žydra be garso sukos,
Ir galvą pabučiavo man sūnus,
Išlipęs iš laimingo atviruko.
Ir aš prakeikiau magiškus menus
Tarytum sunkią galvą kuolo buko.

Erškėčio valkataujanti dvasia
Per muziką į kūną man sugrįžo.
Ir aš dėkingas tau, švelni sesuo,
Kad man padėjai nešti sunkų kryžių
Per tėviškę, kur laužo liepsnose
Pavargęs paukštis mirti pasiryžo.

Su spyna

Žmogus gyveno su manim kartu,
Kažką lyg veikė, retkarčiais kalbėjo,
Nebuvo atrakinamas raktu,
Tačiau ant švarko jam spyna kabėjo.

Nebuvo jis nei robotas, nei koks
Stambus veikėjas tarptautinio rango,
Ir mums abiem užtekdavo šnekos
Apie gėles, pavasarį ir dangų.

Jis kasė lysves, aš rašiau eiles,
Bet vieną kartą, kai smagiai palijo,
Kartu mes puolėm gelbėti gėles,
Ir jam spyna ant švarko surūdijo.

Jei man lietus šis baigėsi sloga,
Kurią gan greitai išsigydžiau dilgėm,
Tai spyną ėmė graužt pikta liga,
Kurią kasdien reikėjo šveisti dildėm.

Galop jinai sunyko visiškai,
Pradėjo birt varžteliai, suktis sriegiai.
Ir pats žmogus pasijautė nekaip,
Prarasdamas ir atmintį, ir jėgą.

Apžėlė lysvės piktžolėm, tačiau
Aš sonetus toliau rašiau kaip geras,
Kol vieną gražią dieną pamačiau,
Kaip virš žmogelio lovos kyla garas.

Jis ėmė kriokti tartum mašina,
Staiga sutirpo visas, sudūlėjo,
Ir iš jo kūno liko pelenai,
O pelenuos nauja spyna gulėjo.

Aš ją prie švarko sau prikabinau,
Gėlių lysves kasu už šitą žmogų
Ir kaip eiles rašyti — nežinau,
Ir kaip lietaus išvengti — nebemoku.

jazmino žiedas
vakarą prakalbina

Drakonas

Yra tokia kiniečių pasaka apie drakoną, kuris valdė šalį. Drąsuoliai, išėję kautis su juo, nebegrįždavo. Tas, kuris nukaudavo jį, pats tapdavo drakonu...

Išnirs iš jūros sūkurys raudonas,
Ir prasivers randuotas žemės šonas,
O tu negrįši niekad iš kelionės,
Dar iš kelionės nesugrįžo nieks.
Dar akys tveria erdvę, laiką, meilę,
Į minkštą kūną sminga kietas peilis,
Kuris taip pat prie mūsų prisimeilins
Tuomet, kai jau išvengsime ugnies.

Tu ne keleivis, ji ne Dulcinėja,
O jie ne tie, kurie sustabdo vėją,
O tas, tikrasis, jau ant žirgo skrieja.
Ištarki savo vardą: kas tu kas? —
Bet iš kelionės dar nė viens negrįžo,
Tik motinos prie kapo rado kryžių,
Tiktai kareivis, mirti pasiryžęs,
Pečiais sugavo šešerias kulkas.

O nuožmūs vyrai keliasi iš tvano,
Iš kapo, klano ir akmens fontano,
O moterys — jos viską prasimano —
Kaip sustabdyt šiurkščius jausmus.— Kažin?
Ir nepavydžiu aš keleivio žmonai,
Kurios dabar nejaudina sijonai.—
Kasnakt ji meldžias marmuro kolonai:
— Grąžink jį, bent negyvą man grąžink.

Tačiau yra kelionės pastovumas,
Kriaukšlelis duonos, cigaretės dūmas,
Virš dykumos praūžiantis samumas.
Prisiminimai tampa oaze.
Ne mielas sanatorijos šešėlis
Pridengia jį, o vienišumas sielos
Arba satrapiško kalėjimo vielos,
Grandinės nerūdijanti dvasia.

Tačiau žmogus kumščiu pralaužia uolą,
Ant žemės pėdos verkdamas parpuola,
Bučiuoja ją ir klausia: „Kur jinai?
Tu niekad niekad nieko nežinai."
Vėl bėgiai, balos ir tušti peronai,
Vėl laiškas adresuotas draugo žmonai,—
Kad niekad nebegrįš jis iš kelionės.—
Žmogus negrįžta taip, kaip traukiniai.

O moterį kankina alkis, baimė,
Jaunikių tuntas sakantis: „O laime..."
„Gal bėgt iš miesto, pasislėpti kaime.
Ką man daryt, kuomet jisai sugrįš?"
Bet šnabžda vakarais fortepijonai,
Virtuvės puodai, mirtinai pajuodę,
Kad niekas negrąžins jau jai paguodos,
Tiktai beldimas vienas į duris.

Tačiau, ištaškęs kruviną padangę,
Šešėlis vyro švysteli pro langą,
Ir šnabžda baldai, mirtinai apspangę:
— Drakonas grįžo iš svečių kraštų.
Ir, kupina beribio išdidumo,
Sustingsta tyliai moteris prie durų,
O tamsoje kardų geležtės grumias,
Ieškodamos kaltų ir nekaltų.

Jaunikių kūnus slėpdamas į šulinį,
Keleivis vedas už grandinės šunį,
Ir į mėnulį jis paleidžia šūvį,
Ir saulę perkerta kirviu senu.
Ir nusilenkia motinos jis kapui,
Ir pabučiuoja paskutinį lapą
Ant tėvo obelies baltos, jau tapęs
Paskutiniuoju žemės drakonu.

Senam name

Balta pelėda lesa mano širdį
Senam name. Po laikrodžio akim
Lėta sekundė, nusimetus šydą,
Pažvelgt kaip deivė bando ateitin.

Kaip girgžda išblaškytas, tuščias guolis,
Kaip laša kraujo upė iš žaizdos.
Pelėda, mano spindinti gražuolė,
Jau niekam kūno nebeatiduos.

Ruduo, mirimo ir klajonių metas,
Kažką teplioja su spalvom žydrom,
Pamiršęs riksmą švytintį pelėdos,
Kariauja vienas su baltom audrom.

Pabunda tas, kuris mane kankino,
Ir juokiasi prieš veidrodį smagus.
Apie pelėdą nieko jis nežino,
Nežino nieko jis apie draugus.

Į dangų iškeliauja medžių šakos,
Ir piktą žmogų pastveria ranka.
Pelėda, mano sese išplėstake,
Įspėk, kokia bus sekanti auka?!

* * *

name kuriame gyveno vienos žvaigždės
tuščia ir tylu mirė abejingas dulcinėjų kraujas
ir nusivylimų kirvarpa nebešliaužia gyvybės
spiralėmis
reikalaudama giminės pratęsimo

rinkiniais nesuprantamų raidžių prabyla
pergamentų kriauklės
neatiduodamos savo minčių pranašaujantiems
patikėtiniams
kaip išmintingas durininkas užsimetęs žalią
apsiaustą
iškeliauja paskui nuvalkiotą frazę į nesibaigiančią
šalį

iškilmės baigėsi iškilmės baigėsi

name kuriame gyveno vienos žvaigždės
sąžiningai paskelbiamas skersvėjų moratoriumas
ir kai paskutinis prakaito lašas užbaigia titanišką
kovą
juodas žaibas užsideda epoletus
ir pradeda kovą už demokratiją

Miestas negatyve

tamsus nusidėjėlių pasaulis
tamsūs yra sąžinės skersgatviai miestai
primenantys
nužudytus vaikus tartum paukščiai kleganč ios
mintys
negailestingai degina tiesos saulė
tamsus yra ąsočio vidus ąsočio saugančio nuodą
taip į gelmę iriasi valtys pripildytos šnarančių
kūnų
ten anapus metalo barjero — paliktųjų žmonų
dejonė amžina vaikų malda
veltui o veltui maldos ir aimanos veltui
niekas o niekas jau nepridės nė raidės prie ilgo
kalinio numerio
garsas joks nepasieks vašku užlipintų ausų
tamsus yra karštis tulžimi kalbančių lūpų tamsus
ir nešventas tarytum sieros debesis
tamsus yra perdažytų žemės spalvom akių
tylėjimas
šitaip užgesusi jūra šiurkščiai atstumia saulę
šitaip paskutiniai troškimai išeina iš išklaipytų
skausmui delnų
taip uola pasitinka vienatvę
tamsūs yra labirintai lava degančių skersgatvių
sunkūs ir liūdni aidi mūsų žingsniai miestuose
kuriuose
mes klaidžiojam mirę

Kambarys

Niūrus ir neatpažįstamas kambarys, kur tu gyvenai, mylimoji, baldai, sustumdyti kur papuola, neigia mano buvimą, mano išsiblaškymą ir paskutines pastangas atkurti dvasinę rimtį, peleninės švariai iššluostytos, fotografijos nukabintos, ir paveikslai, kuriuos taip kruopščiai pirkome vienas kito džiaugsmui, sustatyti į rietuvę, paruoštą išnešimui, indai, brangūs porcelianiniai niekučiai, turėję kaupti namų šilumą ir teikti pasigėrėjimą svečiams, kamuojasi dabar kartoninių dėžių nelaisvėje, nukabintas sietynas kaip vienasparnis erelis riogso kampe, viskas primena barikadas, įtvirtinimus, pro kuriuos greitai pražygiuos priešo armija, visi daiktai, izoliuoti nuo saulės, oro ir lietaus, kalbasi nebesuprantama kalba, pagalvėlė su išsiūta širdimi siunčia į eterį nelaimės signalus, apipilta nuodingų minčių rūgštimi, duryse kyšo raktas, gali įeiti į kambarį ir vaikščioti kaip tinkamas, tačiau nesusilauksi jokio balso, jokio atgarsio, gali kaip su vaiduokliais šnekėtis su savo laimės valandom, paspausti magnetofono klavišą, kur tavo balsas, žiaurus ir neatpažįstamas, sako paskutinius žodžius, kupinas kartėlio ir nuovargio laužo visus stereotipus, kuriuos aš kūriau šitiek metų, bandydamas sutalpinti tavyje dievystės bruožus, tu pavargai ir iškeliauji, o man belieka tik pasukti raktą duryse, kad merdinti už jų dvasia neberastų išėjimo ir pamažu būtų palaidota po storu dulkių sluoksniu.

Miestai antrininkai

Tūkstantis metų praslinko
paskutiniuose miestuose,
miestuose antrininkuose,
kuriuose aš negailestingai
gyvenau
savo vardu pavadintose gatvėse,
piktybės namuose
su kraupiai girgždančiomis langinėmis.
Tūkstančiai žmonių
slinko pro mano namus
paskui pamestą viltį,
pašviesdami žibintuvėliais
į juodus ciferblatus,
atspindinčius
gyvenimo laiką.
Tūkstančiai žmonių
ėjo pro mano sielą
į sugalvotą mirtį,
lydimi
gražaus ir geltono
glicinijų žydėjimo.
Ant baltos kapeliono
sutanos
iš dangaus leidosi kryžius,
atverdamas neįprastą erdvę
tarp šonkaulių ir raktikaulių,
stuburo ir dubens.

Miestai gigantai
ir miestai vilkolakiai
braškėdami grimzdo
į paspęstus spąstus —
į savo kultūrinius sluoksnius,
kol mano pavargusios akys
pamažu apsitraukė
žydra nebūties plėvele,
bet ir tai nebuvo
finalas...

* * *

...iš trupinių jis statė pilį, iš akmenų, šiaudų ir purvo gniūžčių, iš kregždžių mėšlo ir prakaito, beje, statybinė medžiaga buvo dėstoma taisyklingais kvadratais, šalia trynėsi hercogo prievaizdas, kuris sekė darbą, o naktimis jis slapčia griaudavo tai, ką dieną buvo pastatęs. Tai buvo jo nuodėmė ir paslaptis

ČIA TEKSTAS NUTRŪKSTA, IR PRASIDEDA APANGLIJĘ PUSLAPIAI

už pinigus pirkosi meilę ir vyną, ir kartais jį rasdavo mirtinai

ilgas žiūrėjimas į veidrodį nepaprastai dirgino vaiz

bet Liusijai anglies netrūko

netrūko ir laiko susišukuoti, kaip prid

atsimenu, jie abu ėjo į savo nepabaigiamą namą

vaškinė lėlės širdis
pieštuko nuolauža

kol fosforo šviesoje plykstelėjo visa, kas tų žmonių buvo sukurta.

Didysis nakties ratas

Mes naktį pralaimėjome žodžius,
Ir nebylumo rūkas mus apsupo,
Tačiau pragydo nelaimingos upės,
Žaliu balsu prašnekinę medžius.

Pravirko ievos sirena greitoji,
Suriko debesies burna gimtoji
Ir mėlynoji pilkapio kalva.
Ir tapo nesaugus pasaulis šitas,
Per didžią naktį staigiai parašytas
Sunkia ir nelietuviška kalba.

Kareivio batais atbildėjo laikas,
Iš siaubo mirė antras mano vaikas,
Nušautas gelsvo spindulio kulka.
Nuo durų slenksčio atsitraukė rūkas
kaip aimana šikšnosparnio, kaip rūbas,
Ir mėnesienos glostanti ranka

Lyg tūkstantlapis lotosas suspindo
Virš sidabrinio praradimų indo.
Aš nuėjau pas mirtį į svečius,
Kur senos išmintingos žemės dvasios
Atleido nuodėmes sunkias manąsias,
Nutildė debesynus ir medžius.

Aš pravirkau, tu kūdikį pakėlei,
Ir susitiko mūsų žodžiai vėlei,
Ir sunkūs atsitolino šešėliai,
Ir rytas griebė mirtį už gerklės.
Rausvam aušros žydėjime spindėjo
Rasa rytinė, uždegta nuo vėjo,
Ir praeitis raudodama riedėjo
Per žiedlapius geležinius gėlės.

Atmink, madona, ir mane

Atmink, madona, ir mane,
Nes grimzta jūroj vargšo luotas,
Nes tiesą užmušė kuprotas
Ir prirakino grandine
Šunis, mėnulį ir sapnus,
Ir verkiančius džentelmenus.

Atmink, madona, ir mane,
Nes tas, kas auką didžią kėlė,
Pamiršo savo kūdikėlį.
Jį naktį užmušė minia
Ir, supdama auksinį lopšį,
Visiems dainavo, kad pralobs ji.

Atmink, madona, ir mane,
Kai netikri balsai sirenos
Pakvies pavargėlį nuo scenos
Į upės tamsą. Krantine
Žygiuos policininkas doras,
Ir stabdžiais žviegs mašinų choras.

Atmink, madona, ir mane,
Iš priešo paimtos tvirtovės
Išėjusį lyg iš tikrovės
Su kauke skausmo ledine,—
Nebesulauks jo guvernantės
Prie tolimų svajų pakrantės.

Atmink, madona, ir mane,
Nes neturiu aš pasekėjų.
Aš atėjau — taip ir reikėjo —
Kad tu užstotum krūtine
Nuo nebūties — paminklo šalto
Lyg ginklo, iš širdies iškalto.

Marija

Marija
kas lipa iš tavojo delno į smėlio pakrantę
trečią nakties lygiai trečią nakties mes jo
neberandam
jis debesį juodą sugauna iš vėjo jis nukala kryžių
numirt pasiryžęs

tuščiuos kambariuos neįmanomo namo Marija
rūdija sekundės net vaikas šešėlio nebijo
nebijo tarnaitės miklių suvedžiotojo rankų
nors visko netenka
bet rožės po langu vainiką jam brangų supynė
jau baigias naktis paskutinė

tai juodvarnis krankia virš šalto apmirusio sodo
tai kalba vaiduoklis jis žino kaip kerštas atrodo
pasaulis raudonas ir juodas kaip parako puodas
jam viskas pabodo

nešvarūs mes esam pavargę mes esam Marija
ant sąžinės knygų šėtono grandinės rūdija
prie kūno nukauto kareivio dulkėtoj tvirtovėj
sūnus tavo stovi

o veidrodis motinos maldą trissyk pakartoja
ir pelės karaliaus karūną jau graužti nustoja
sakyki kas laukia sakyki kas laukia išėjusio kojų
švelnioji

Ilgi vakarai

I

Jazmino žiedas vakarą prakalbina
Ir liūdesys atsako: Labas vakaras
Aš dovanosiu tau rytoj saulėtekį
Saulėtekį kaip moters pabučiavimas

Jazmino žiedas jam atsako: Broli
Nereikia man saulėtekio nereikia
Aš tavo sielą didelę kaip vakaras
Pamilti noriu nieko man nereikia

Ir liūdesys liūdnai atsako: Broli
Aš negaliu priimti tavo meilės
Nereikia nieko nieko man nereikia
Tik žodžio rausvo tartum pabučiavimas

Aš nieko nežinau aš sėdžiu sutemoj
Klausaus kaip vaikšto liūdesys po vakarą
Tyliau nei katinas kaip skleidžias meilėje
Jazmino žiedas baltas debesėlis

II

Tu atsakai man mėlynu pavasariu
Linksmais žaidimais ant raudono sniego
Įbridusi į liūdną meilės sutemą
Alsuoji sunkiai

Pavasaris šis nepraeis pro šalį
Kaip upės žirgas lekia jis putodamas
Ledais ir lytim
Vyras vejas moterį
Jis savo meilę vejas per gyvenimą

Toks vakaras Raudonos sniego sutemos
Atūžia linksmas švenčių karnavalas
Ir mylimoji savo sielos princą
Suranda po gelsva mėnulio pilnatim

III

Mano baltos eilės pilnos meilės
Atviraširdžio dangui išpažinimo
Atodūsis tarytum baltas garlaivis
Atvirlaiškiu po Lietuvą keliauja

Čia aš gimiau iš karšto stumbrės pieno
Iš viksvos meilės skrendančiai lakštingalai
Čia aš užmigsiu didvyrio miegu
Panirdamas į minkštą pienių audeklą

IV

Giliai dugne vėžys sidabro žuvį gaudo
Vandenyje undinės balsas plaukia
Švarus gyvenimas auksiniais žvynais
Prisiliečia prie balto upės smėlio

Mana širdis atsiveria į prieplauką
Plačiai tarytum gimto namo durys
Mergaitei tėvas skina rožę rankomis
Panašiomis į saulės patekėjimą

Esi skaistus lelijos žiedas meile
Į krantą besišliejančio gyvenimo
Esi šaltinio vandenų čiurlenimas į sielą
Ramovėje tamsioj kur kalba poterius
Į aukso šviesą linkdama motulė

V

Tarp pakilimo ir nusileidimo
Paklydimo ir atsidavimo
Esi skaistus lygybės ženklas gėle
Kol triukšmas aidi varpinėj senoj

Tarp kliedesio ir džiaugsmo
Padangėje klajoja mūsų vasaros
Ir išprausti tyrai erdvių žemėlapiai
Į žemę nusileidžia rasomis

Tavęs nepirksiu aš už margą pinigą
Gvazdiko žiede gėle meile moterie
Plyšy blakstienų tu pražysti skaisčiai
Įaugdama į skaudantį pasaulį
Piršteliais kūdikio

Ant balto tako vaikšto mūsų nuotaikos
Ant namo stogo leidžiasi balandis
Ir murkia švelnią dainą saulės katinas
Ateinančiai gyveniman purienai

VI

Dangus yra lakštingalos giedojimas
Yra šviesos šulinys pagirdyt trokštančiam
Arenoje sutinka gladiatorius
Ankstyvą mirtį nevilties pavidalu

Žvėris riaumoja ir mėnulis senas
Galiukais pirštų liečia veidą miegančio
Lunatikas sapnuoja tėvo veidą
Mėnulio veidą išminties pavidalu

Gudrus rytietis gaudo baltą žuvį
Pakrantėj upės Naktys tokios šviesios
Kaip lotoso spindėjimas Išmokome
Priimti mirtį išminties pavidalu

Yra beprasmės sakmės geležinkelių
Kaip mylimosios ašaros išėjusiam
Ir nebegrįžusiam likimo posūniui
Jis priimamas tik mirties pavidalu
Kaip ostija

VII

Ant tavo rankų aš numirt galėčiau
Lelijos kūne Į stiklinę dieną
Sugrįžta baltos nimfos Riksmas girdisi
Anapus grojančių kalvų vargonų

O juodvarnis lėtai siūbuoja varpinę
Rausvõs aguonos mato patekėjimą
Iš pikto kamino išskrido žiežirba
Paversdama šviesa mergaitės rūbą

Ateina laikas jau pravirkti upėmis
Išgirsti karklo sprogstančio vaitojimą
Išvysti saulės patekėjimą Išvysti
Jau metas šviesą verkiančiam naujagimiui

Jis mato tai ko mes jau neįvardijam
Gal veidrodį gal traukinį gal moterį
Pirmuosius daiktus sutiktus gyvenime
Vėliau tai jam pavirs skurdžiu aprašymu

Bet žengiant nakčiai į lelijos žiedą
Į savo glėbį paimu aš kūdikį
Ir išeinu į švelnią miego sutemą
Kuri yra kaip pirmas žodis motinos
Tyra

VIII

Nesimiega O gal
Ne
Gal kas budi prie durų
O gal
Švelniai inkščia į tamsą
Mėnulio šunelis

IX

Mana vienatvė — uždažytas langas
Ir gelsvas žvakės spindulys į vyzdį
Ir knygos atverstos painus kalbėjimas
Ir bandymas trumpam pažvelgt į ateitį

Mana vienatvė — kryžius ir kalėjimas
Ir bandymas žodžiu išlošti mūšį
Ir saulės ilgesingas patekėjimas
Į trykštantį skausmu vandens puodelį

Mana vienatvė — dūmas cigaretės
Jis sklaidosi ore Mana ramybė
Ir nerimas tai baltas pievų rūkas
Ir vaiko balsas šaukiantis man: Tėve

X

Per šitą naktį mes nedaug pralobome
Ne gelsvą auksą žarstė mūsų rankos
Mes pirštais lietėm vienas kito veidus
Pernakt pražydo rožė kruvinoji

Paskui mes atsikėlėm ir išėjome
Iš kambario išėjome raudodami
Žalia žvaigždė nuo bokšto mėtė spindulius
Į mūsų šaltą nepaklotą patalą

Kantrusis rytas rausvomis blakstienomis
Pramerkė akį miegančiai lakštingalai
Iš kambario išėjome raudodami
Pernakt pražydo rožė kruvinoji

XI

Ruduo atbilda vėjų geležinkeliu
Per sodą obelų praūžia viesulu
Tuštėjantiems laukams išliejęs širdgėlą
Iš meilės gimsta mėlynas eilėraštis

Naktis liūdnoji motina pasaulio
Juoda skara apgobia liauną liemenį
Iš ežero atsigeria mėnulis
Jis sako kad šviesa yra kaip vėjas

Kaip vėjas vaikšto muzika vargonuose
Lietaus lašai dainuoja apie debesį
Karvelis baltas tupias į saulėlydį
Sparnais žvaigždes blaškydamas į šalį

XII

Jinai ateina per raudonas sutemas
Kaip žarija žėruodama kaip laikrodis
Tiksli į begalinį pasimatymą
Kuris įvyks anapus žemės sferos

Senolis žilas mato ją keliaujančią
Per vandenis per pelkes per lagūnas
Kaip uodega kometos driekias rudeniu
Vaivorykštinis apdaras gražuolės

Žuvis pabunda sietuvoj Pelėda
Sparnais galingais dreskia miško rūbą
Prasideda sunkus žiemos alsavimas
Sunkesnis negu saulės patekėjimas

Pūgų ir sniego geliančio valdovė
Prispaudžia prie krūtinės šerkšno gėlę
Ir begalinis skausmas chrizantemos
Pavirsta į ledėjantį kristalą

Ateina miegas medžio ir mėnulio
Paniuręs vėjas šiaušia eglės plaukus
Pušis raudodama dangun pakyla
Į žemę leidžias parašiuto kupolas

Dainuoja dangūs pasaka prasideda
Kurios smagu klausytis prie ugniakuro
Kai dūzgia bitele ratelis motinos
Suverpdamas nytin vaikystės sniegą

Ruduo parke

Vėjas — lojantis šuo
Rudom debesų ausim...
Raudonas pajūrio gotas
Miega.
Mėnulio šalmo sargybinis
Vaikšto virš pylimo,
Kaišiodamas spindulius
Į iškapotas lietaus dreves.

Ateik kuo greičiau,
Benami rudens muzikante,
Paleisk nuo grandinės
Vėjo šunį,
Sugrok įniršusiom stygom
Ilgesingą valkatų giesmę,
Užpūski žvakutę, plieskiančią
Mano širdies lange.

Miestas

šimtas metų tėvynėje slenka, miręs lapas pakelia galvą ir atsako balsu, panašiu į raudojimą: aš ten nebuvau — — —

mes augom prakvipę kadagių dūmais ir paupio stebuklingais žuvų kvapais, pro ajero šniokštimą girdėjome tvaksinčią upės širdį, kur meškeriotojo valtis raižė lygų paviršių ir kentėjo vanduo raibuliais. Mes neturėjome teisės teisti, buvom kaip broliai lygūs, maži kaip augintinės seserys, šaknimis mes kalbėjom ir lapais, ir auksinis ugnies dievas, parimęs ant irklo, mums sekė vilnijančią sakmę apie išnykusį namą, kur, kambarių suvilioti, rinkos pelių šešėliai, ledo varvekliai skambėjo ir dužo ir grindys buvo aplaistytos rausvu čiobrelių krauju. Mes regėjome chimerą, šliaužiančią ant skalbinių virvių link seno klevo, kur suposi sakalo lizdas. O ten, toli, kur mestas akmuo nepasiekia, veidu pasviręs į ūkaną, stovėjo senas išmiręs miestas — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — —

— — — — — — — —

mano mieste, sumūrytas iš dangaus akmenų ir senų radiatorių, iš kovotojų kaulų ir žalsvo pelėsio — žemyn galva kaip jaunas berniukas neri tu į upę, pasigrobi vandenio sielą ir elektros šviesa užlieji niūrią krantinę, nusagstytą medžių karoliais, pilkais dūmų paveikslais, piešiančiais audrą, kuri kaupias krūtinėj ir tvinksi, tu kupinas gedulo, plaukia vėliavos, supasi sieliai, ir jaunas junga matuojasi kapitono kepurę, kuri jam atiteks po šimto dvidešimt metų — aš tuo metu jau žiūrėsiu nuo sienos, iš išblukusios fotografijos, į besišypsantį vaiką, ir jaunoji žmona apglėbs vyro kaklą

tuščiame kambary su viesulą menančia meile, o ant stalo stovės butelis su raudono vyno likučiais, ir žalia raketos šviesa paskelbs naujametinį tostą tyliai balančiam veidui, ir balsas kimus pašauks pro langą nubėgantį tolin berniūkštį su futbolo kamuoliu po pažasčia; iš muilo putų buriu aš tau ateitį, rankom liečiu tavo kūną, sakmę seku nesibaigiančią apie ratą likimo, liekną gyvatę, aprietusią liemenį geležiniu mazgu, apie slenkstį, kurio mes nedrįstame peržengt, namą ir tėvą, narvą ir liūtą, širdį ir strėlę — viskas buvo pamesta pakeliui prie gelsvai nudažyto suoliuko, kur žaidėme ir žiūrėjome į nesiliaujantį skruzdėlės darbą, miestas užaugo po mūsų, tik pėdoj, įspaustoj į molį, kamuojasi vienišas prakaito lašas, ir auga gėlė iš pasaulio kvapų...

Liūdesys prie brolio kapo

Koksai raudonas liūdnas brolio kapas,
Kai tu nuo saulės spindulių slepies.
Žydra padangė ir našlaičių kvapas
Savosios neatskleidžia paslapties,
Tik nusileidžia rudeninis lapas
Ant marmurinio angelo peties.

Nežinomas brolau, dangaus šakotas
Ir šaltas medis tau šaknis suleis,
Ir neištirpęs ištikimas protas
Tau šildys guolį savo spinduliais,
Ir vabalas, pavargęs ir kuprotas,
Tave nuo sąžinės balsų atleis.

O aš nueisiu. Gersiu rudą alų,
Kalbėsiuosi su priešais ir draugais,
Sėdėsiu rimtas ant pasaulio galo,
Kuris bus išdalintas gabalais,
Ir tas, kuris ateis neapsivalęs,
Paliks kentėt su rudenim margais.

Mergaitę tavo vesiu aš į kiną,
Kuri paliks tau amžinai jauna,
Bučiuosiu ją, išsiųsiu laiško šviną
Tai moteriai, kurią laikei žmona,
Ir ašarų taurė pavirs į vyną,
Ir degs ugnis ant kapo amžina.

Jau laiško liūdesys iš tolo moja
Kaip marmurinis angelas sparnais,
Ir antvožą garsai keisti kilnoja,
Pavirsdami numirėlių sapnais,
Kurie tik savo praeitį sapnuoja
Su pririštais prie kaklo akmenais.

Jazminai

Balandėliai tavo krūtys kalbina mane lig šiolei
tau ant kaklo mirguliuoja bučinių manų karoliai

slenka uolos į pavėsį vyturys į saulės kelią
neša modamas sparneliais žalią vynuogės šakelę

neša vynuogės šakelę o tankmėj tarp apelsinų
tavo krūtys mano rankų prilietimo nebežino

nebežino ir nenori kad ašai ant žirgo balto
čia atjočiau ir atneščiau ant krūtų tau sniego šalto

ant krūtų tau sniego šalto
jo spindėjimo nekalto

viskas buvo lyg per sapną jungė mus jazminų kvapas
o dabar šaly svečioj tamsuoja mano kapas

mano kapas tarp jazminų, kryžius dulkinas prie kelio
balandėliai tavo krūtys supa vynuogės šakelę

supa vynuogės šakelę ir drugys į saulę kelia
mano galvą mano liūdną žydintį jazminą žalią

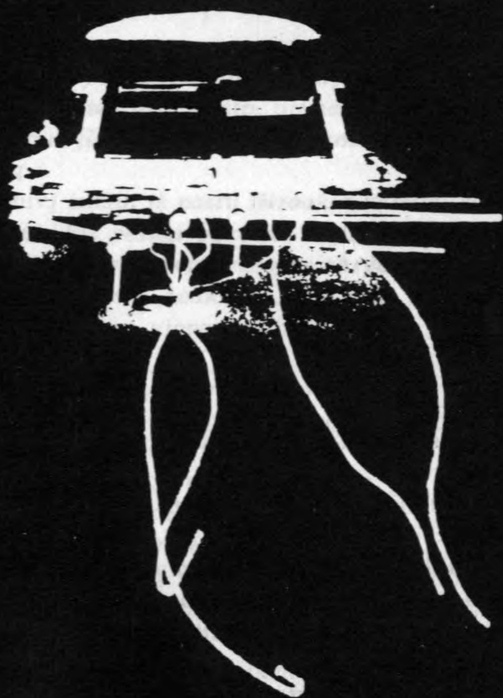
Baltas prabudimas

Aš neturiu draugų, kurie ateis
Prie mano kūno vidury nakties,
Bet vieną tik menu — neužmirštuolė.
Kuomet ji žodį ištaria, trapus
Nykštukas baimės lekia per kapus,
Rausvus daržus ir vienišojo guolį.

Artėja veidas, kupinas jėgos,
Prie savo pragaištingos pabaigos,
Prie to, kuris jau laukia prabudimo.
Subyra karsto atplėšta lenta,
Nuo popieriaus nusirita malda,
Nebesuradus dievo pagrindinio.

Ir aš kalbu trapius žodžius, kurie
Pažadina mėnulį vakare,
Prašnekina širdies raudoną varį.
Baltoji tavo veido lyguma
Sunkiu šalčiu nupurto kaip žiema
Ir gležną kūno dėžę atidaro.

Ir tu tirpsti kaip mano atminty
Išnykstantys draugų veidai keisti,
Kaip skundas, kaip galingas meilės karstas.
Ir atpirkimo žodžio neprašai,
Nes renkasi aplinkui pranašai,
Kai mus suguldo kraujo geismas karštas.

dangoraižis

Žiema Amsterdame

Rubensas vaistinėj perkas
lavoną.
Tai maža mergaitė beveik kaip
iš molio.
Vaistininkas (žilas, baltu chalatu
su pradeginta širdies pavidalo dėme)
suvynioja ją į žalią kvepiantį popierių
ir paduodamas sako:
— Uždarykite, maestro, duris —
dabar tokie šalčiai —
visą žiemą sergu sloga.
Rubensas įsideda mergaitę į kišenę
greta suglamžytų sąskaitų.
Rūsyje, savo dirbtuvėj (tūkstantį kartų
prakeiktas Amsterdamas) ją pasodina į vazoną,
laistys žaliais ir raudonais aliejiniais dažais,
kol mergaitė galų gale
subręs anatomijos studijoms.

Kurortinė novelė

Paplūdimy prie bungalo, šešėly
jūs slepiatės nuo keršto, primadona,
subedus jūron spindulius žaliuosius
akių.
Liežuvį šuniui iš nasrų ištraukia karštis; kėkštas,
kuriuo jūs pernai pavertėt meilužį, čiulba,
kad baltas garlaivis, matytas skrydy,
nebeatplauks — nedidelė katastrofa kurortui,
regėjusiam ne vieną antplūdį piratų.

Jūs skaitot knygą: viešbučio tarnaitė
nuo kilimo šukes stiklinės renka, strėnos
jos plačios, ir senyvas suomis,
toks baltaplaukis milžinas, gudriu
žvilgsniu ją seka, šūkteli: Kristina,
jinai atsisuka, ir senio rankos gašlios
per juosmenį ją griebia.— Ką jūs darot? —
mergaitė šaukia išsigandus.— Kaip neįdomu! —
jūs padedate knygą,— brutalumas
nevertas grąšio šiais laikais... Beje,
manau, kad ši šukuosena man tinka.

Ateina Bilis, šoferis, jis sako,
kad mašina jau sutaisyta, pirštai
jo tepaluoti.— Esat laisvas,— tariat,—
ligi šešių,— ir jau griežčiau — prašau
mane palikti, žinot, kaip pavargus
esu.
Svajojat sau: Jo akys —
šiek tiek ramybės, atmieštos su viskiu.

Spėliojat, kaip Jis vakare bus apsirengęs:
kostiumas rudas su melsvais dryželiais
padėtų man įveikti Jį, kaklaraištis
be abejonės bus rėksmingai gelsvas — ką gi,
matyt, reikės šiek tiek tulžies geltonio
Jam kliūstelti draug su vynu ant kelių
ir nagučiu netyčia grybštelt skruostą.
Paliksiu plauką dar liemenės kišenaitėj,
kuris neleis Jam naktimis miegot...— Atleisk,
dranguži mielas,— kreipiatės į kėkštą,—
jums nedera čia būti. Maistas jūsų —
file vištienos su tarkuotom morkom —
virtuvėje ant stalo, žydroje
lėkštutėje. Ir nepamirškit vaistų,—
širdelė jūsų oi kokia silpna.

Sučirškęs kėkštas nuskrenda. Jūs sėdat
į supamąją kėdę, grakščią blauzdą
nerūpestingai užmetat ant kelio
ir paremiate liemenį alkūnėm
taip, kaip mis Devidson, šokėja įžymioji,—
kad bet kuris vyriškis, čia užėjęs,
pro dekolte netyčia pamatytų
apnuogintas mažas krūtis, kurių
jūs nesivarginat įspraust į liemenuką.

Kas dieną sąskaitos didėja,— mąstot,—
ir pergalės kaskart daugiau kaštuoja,
o kūnas mano juk neamžinas; tik šiąnakt
reikėjo pusvalandžio užlygint raukšlei,
veide iššokusiai po to, kai rupūžė
rudoji ant suknelės užropojo —
mėnuliui šviečiant tai negeras ženklas.
Manau Jį kitą naktį suvilioti —
taip rodo kortos, boružės skridimas,
rasa, iškritus ant palangės mero,
grindų girgždėjimas... ir Bilio ūsuos
ne veltui buvo trupinys tabako.

Jei mūšį pralaimėčiau — ką gi, viskas,
jėgos nesugrąžint, sudie, žavusis
pasauli magų, reginčių vienovę
ir Absoliutą, sveriančių likimą
žmonių, kurie nedrįsta pereit Plyšio...

Regiu, kaip jūs pasiverčiat kate
ir bėgat prie upelio praustis paskui
plasnojančią rudais sparnais plaštakę,
net neįtardama, kad jus seku
aš, senas šuo, matau jus kiaurai, viską
tuoj pat pranešiu Šeimininkui savo,
galandančiam jau žaibą triašmenį.

Teatrinė istorija

Butaforė su pieno buteliu
po pažasčia,
su skėčiu virš galvos
mažyčiais žingsniais
į atsargą išeina,—
į didelę ir kosminę lijundrą.

Pliušinis autobusas veža ją
prie namo, kurs yra tik dekoracija,
ir išmeta į duobę, besišypsančią
numirusiam teatro režisieriui.

Krūtų apokalipsė baigės...
Sapnų, sapnuotų scenoje, rieškučios
susiveria lyg tobuli pelėkautai,
gyvenimą sugavę,—
iš jų bekyšo tik apatinukas,
į viršų šitiek kartų keltas
lyg užuolaida,
kad susilauktų po spektaklio
gausių aplodismentų.

Kas jai dabar paduos
išganymą lyg ranką,
kas kviesis į svečius
išgert kavos,
kas gėlę dovanotą
dar kartą dovanos? —

nebent tik tas vienintelis
pusiau apakęs
jaunystės jos dienų žiūrovas,
kuris kaip televizorius visu
savu gyvenimu transliavo
jos kūno egzekucijos bangas.

Vienatvė mano angelė sargė

Kai knarkiančiųjų palata
Keliauja į dausas spalvotas,
Kai ant lovelės miega protas,
Degtinės butelis greta,

Aš melsvą angelę menu,
Kuri man pučia aukso fleitą,
Menu aš užmirštą mergaitę,
Suklupusią ant akmenų.

O baltas butelis greta...
Girtuoklio sapnas nelaimingas,
Nes tyko pasaloj klaida
Pajaco, ištepto kreida.

Negyvas mano bučinys
Visus sapnus šaltai myluoja,
Ir angelės melsva vinis
Dulkėtoj rankoj prakaituoja.

Po žmogų šliaužioja žaltys,
Ir jau žmogus neturi sielos;
Jo aptvaras — nelaisvės vielos,
Jo apsauga — rūdies naktis.

Balta vienatvės lelija,
Gražioji deive Kundalini,
Grąžink man angelę. Su ja
Atodūsį imk paskutinį,
Įkaldama į širdį vinį.

Prarastoji korta

Tu praeini, kamuojama slaptų
Minčių, kurios negali vest ekstazėn,
Miestu, kuris taip skirias nuo kitų
Kaip bučinys nuo nereikšmingos frazės.

Dvi juodos kortos kalbasi tamsoj,
Čigono pirštų muzika greitėja,
O apgavystė kreipias į teisėją,
Kuris užmigo žemėje keistoj.

Tau iš paskos seku su žvakele
Ir noriu, kad tu laimėj atsibustum
Ir liepsną tartum muziką užpūstum
Begimstančio eilėraščio gale.

Dvi juodos kortos šnekas vakare
Apie ramaus gyvenimo kilnumą
Ir graudulį, kuris mazgoja kūną
Gyvenimo aistringam teatre.

Tu užmiršti žaidimo taisykles,
Pasišauki gamtos jėgas aklas
Ir mano meilės vidury sustoji.
Tau lieka rankos, laisvos nuo daiktų,
Man lieka akys, laisvos nuo tabu,
O kambariui — korta tik prarastoji.

Tik tau

O balsas mano lūpų alkanų
Tave iškels į nuodėmės paviršių,
Ir tau atrodys, kad tuoj tuoj pamiši,
Pamiršus viską, eisi ant briaunų
Bedugnės akmenų.

Bet tai bus sapnas, fokusas, fuga,
Korta, iškritus rankoje žaidėjo,
Kuris stambius gyvenimus žadėjo,
Kuomet žėrėjo savo prabanga.

O meilė taria „ne" ir taria „taip".
Ji moko lyg prityręs telepatas,
Kad ši būtis — tai tik žaizdos vaistai,
O visa kita sugalvojam patys;

Kančias, kaltes, klaidas, kurių nėra,
Taip kaip nėra nei žibalo, nei muilo.
Tėra tiktai aistra aistra aistra
Ir dar blankus žydėjimas mėnulio.

Ir aš taip pat seniai negyvenu,
Tiktai iš savo aido verkti mokaus
Ir kaip aistringas lūkestis pirmoko
Svyruoju ant bedugnės akmenų.

Obelis

Mirtis aplenkia seną šaką,
Aukštyn kamienu šliaužddama,
Ir klausosi, ką paukščiai šneka,
Ką tyliai šaukia tyluma.

Pagundos apie medį vaikšto,
Sulaukę angelo šlovės,
Ir žiūri upėn akys vaiko
Pro skylę pūvančios drevės.

Žaltys ant žemės susirango.
Ateina moteris jauna,
Jį švelniai pakelia ant rankų
Ir žada būti jam žmona.

Bet vėtra obelį nulaužia,
Sugriauna rojų ir namus,
Ir vėl per visą žemę šliaužia
Adomo sapnas neramus.

Regėjimas

Tave mačiau aš sapno ekrane:
Po topoliais blankus žydėjo mėnuo,
Ir nuovargis, pečius užgulęs dieną,
Iš lėto tirpo mėlynam sapne.

Rausva erdvė švytėjo prabanga,
Po mišką šėlo duslios vėjo puotos,
Ir devintoji potvynio banga
Liūliavo viršum skardžio akmenuoto.

Ir baltas tavo sielos atspindys
Tarytum kiras skraidžiojo virš marių,
Ir stirnos žingsniais vaikščiojo mirtis
Tarp rūmų rudenio raudono vario.

Salos oazė, riksmas vandenų
Aidėjo man pro juodą debesyną:
— Sugrįžk, aš nežaidžiu, nevaidinu...
...Gyvenimas nepanašus į kiną.

Aš — tavo žemė! Prie manęs priglusk
Kaip medis, kurio vėtra nepargriovė...
Bet baigias kino filmas nebylus.
...Vėl prieš akis balta ekrano drobė.

Jambo materializavimas

O mano jambas pramuša duris,
Ant kelių klaupias tuščias kambarys,
Ir laiko mirti niekaip nebelieka,
Kaip nebelieka akmeniui vilties
Pakilt aukščiau erelio išminties,
Nes visas jo gyvenimas — tai miegas.

Galvos akmuo, kur plaukioja sapnai
Ir dunda požeminiai traukiniai,
Seniai prarado atmintį ir prasmę.
Gyvenimai jo, trenkiantys menu,
Pigiais cigarais, odekolonu,
Apginti bando vieną tiesą — rasę.

Išlipk iš savo akmenio, žmogau,
Kaip smuiko stygos virš žolės sugausk,
Rimties gyvatei spjaudamas į širdį,
Nes priklausai sparnuočių klanui tu,
Panteros šuoliui, žvilgesiui naktų
Ir knygoms, kurios tavo skundą girdi.

Atletas, pirtininkas, duobkasys
Klusniai ir nuolankiai suglaus ausis,
Kai užsivilksi tu karaliaus togą,
Ir moteris, kurios taip geidavai,
Nuo kapo ligi kapo keliavai,
Ateis gyvent po tavo aukštu stogu.

Ne meilė mus sujungs, bet išmintis,
Balta paklodė ir ilga naktis,
Ir prakilnusis menas Kamasutros.
Kaip liūtas, gulbę puolantis staiga,
Užklupki ją, ir liks jinai nuoga,
Ir bus tai jūsų sąjungos minutės...

Išlipk iš akmenio, žmogau brangus,
Iš karsto lipk, nes pramuštas dangus,—
Nukovęs tėvą, atsimerks Zorabas,
Adomas atsibus, priglus Ieva,
Ilsėsis ant krūties tava galva,
Stovės kampe tavoji ietis — Jambas.

Koncentracijos momentas

Tautvydai Marcinkevičiūtei

I

Yra tau artima dangaus konstrukcija:
Trys pušys, sukryžiuotos tartum špagos
Prieš mūšį lemiamą, svaigus ir tikras
Dangoraižio ėjimas vertikalėn
Ir laikrodis, kuriam neabejinga tu,—
Dažnai
Tau mena jis, kad valandos praslinkę
Kaip vagys tuština minčių kišenę,
Praeina tartum pasalūnės katės
Į zoną uždraustą, iš kur negrįžtama;
Bandyčiau
Dar prisimint kelioninį apsiaustą,
Tau ant pečių boluojantį —
Jisai
Ištikimesnis nei šešėlis draugo,
Nei ūžianti minia, kuri pavargo
Labiau nei tu klausytis gidės balso.

Aplink šiuos daiktus (prisiminčiau vėją
Užpuolantį galeriją širdies
Su išstatytais nuopolių paveikslais,
Su krūpsinčiu sarkofagu, priglobusiu
Išbalzamuotą kūną faraono,
Už durų dusliai urzgiant bronzos liūtui),
Aplink šiuos daiktus (prisiminčiau fortą,
Kur rauda žudomi per naktį mylimieji —
Jos ašaros, tyla, plieninio tilto
Kančia į vakarus pradundančiam ekspresui —
Jos ašaros kaip dulkių debesys,
Kaip peleno triumfas sėda žemėn,
Kur praslenka procesijos pilkų

Milinių prie nežinomo kareivio kapo)
Būriuojas rytdienos balti fasadai
Ir parduotuvių linksmas klegesys,
Parduodančių pigiai taloną laimės.— Ačiū,—
Lig žemės tu lenkiesi,— man nereikia
Pigaus ekstrakto švenčių, aš renkuosi
Tave, berniūkšti su poeto epoletais.
Betonas murma trankią žingsnių maldą,
Įkaitusi diena mauroja, bažnyčia
Raudonais kontraforsais tartum smilga
Mojuoja einantiems pro šalį ekskursantams,
Tokiems tikriems tikriems kaip vienadienės
Plaštakės šokis senmergei lelijai.
— Manęs tuo nenustebinsi,— sakai,
Bet suvynioji viską į paveikslą:
Metus, žvaigždes, mane, likimą kvailą
Praeivio, kurs sustojo išsižiojęs
Prieš savo veidą, blizgantį vitrinoj,—
Ir įkiši į rudą rankinuką.
Taip baigiasi kiekvienas tavo noras
Labiau pažint pasaulio įvairovę.

II

Gražuole, pikiruojanti minioj, kregždute,
Mums buvo duotas visas trumpas amžius
Išvysti sopulį daiktų ir tvarką
Pasauly permainų, mums amžius buvo duotas
Regėti vienas kitą, raust ir melstis,
Kad nesibaigtų dar kava puodely,
Juodos plokštelės muzika, artėjimas
Lietaus, slidaus ir blizgančio kaip vazelinas,
Sekmadienio, sugrįžtančio kalėjiman,
Kalbėjimas apie spektaklio pirmą veiksmą.

Prisimenat — barzdotas rudas veidas,
Viršum galvų kaip debesis pakibęs

Staiga išspjovė čiurkšlę nikotino
Ir Mefistofelio balsu pasakė,
Kad pragaro įsivaizduot negali
Kitaip, kaip kūno reiškinius slaptus,
Kuriuos abudu dar turėsime patirti.
Gražuole mano, jis kalbėjo godžiai
Apie paveikslų pirklio jautrią širdį,
Kuri, už jūrų marių išdalinus
Turtus, kelionėn leidosi laivu,
Ir sekė ją plebėjai, našlės, žmonos,
Bėgą bangom ir viesulus kelią
Ligi fatališko vandens verpeto.

Prisimenat — dar buvo balsas kitas —
Poeto brolio, rašiusio mums laišką
Iš savo sielos sutemų didžiųjų,
Niūrių dvejonių gaubiamos šalies —
Jis mums kalbėjo, kad bijot nereikia,
Kai nusileisim laipteliu žemiau,
Prie turgaus, kurs skalauja savo kaltę
Ir nuodėmes uždengia drobule,
nereik bijotis elgetos netikro.

Gražuole, man atėjo vaizdinys
Per telefono gaudžiantį ragelį
Dabar, kada už sienų pasislėpus
Jūs bandote, be galo netvirta,
Savuoju kūnu reaguot į žodį —
Pasaulį pergalės pilkų minia,
Pilkų kaip žiurkės, bėgančios iš laivo,
Dienų. Mes turim būt tvirti...

Gražuole, nesislėpkit!
Vaidinimas prasideda. Aš būsiu
Šiam teatre nuo pirmo iki paskutinio veiksmo...

Koncentracijos momentas: regėjimas

Tas įprotis užmerkt akis sublyksint
dangaus prožektoriui, katapultuojantis,
bučiuojantis Prokrusto lovoje, tarpuakin
asketui žiūrint, pajuntant katastrofą,—
yra ne pasekmė nervingų spazmų,
reflekso sąlyginio, baimės jausmo,
ne nuovargio žymė — tai vabalas akies
prieš šuolį į bedugnę susigūžia
narvan chitono,
sumažindamas įtampą sparnų,
kur pranos vandenys apglėbia absoliutą.

Akies šeriai, kaulinis šarvas, šiurkščios
į rutulius panašios ašaros, anglinis
lėlytės kiaukutas, pašertas spinduliais,
iš laimės išsižioja, mikroskopas
atrėžia gabalą erdvės, klijuoja dangų
prie žemės linijom, spalvom, rupiais
paviršiais, laužia plokštumas ir barsto
daiktų pasaulį debesų milteliais.

Gigantiška akies gėlė išnyra
iš upės ašarų, sotus eršketas
lėtai nuplaukia į tinklainę žvejo;
blakstienų tiltai pakelti, netrukus
žinojimas pro antakių vartus
įjos pilin, karalius sės į sostą,

kauliukai šoktelės delne su skaičiais,
kurie palankūs logikai epochos,
simetrijai, harmonijai, kūrybai,
namų statybai, išminties, taikos
ir meilės judesiui į bendrą pradą.

...prie kelio galo stovi neregys.

Magistralė

Mano mylimoji —
žiedas, sukrautas lūpoms,
veidas, palenktas maldai,—
pasiklydo sausakimšoje
proto magistralėje.
Ją blokavo
seksualiniai sunkvežimiai,
pilni pornokrovinio,
ir valstiečių vežimai,
knibždantys nepraustaburnių
bernų;
aplinkui grūdosi spekuliantai,
dykvietėse iš po skverno
pardavinėjantys savo inkstus ir tulžį.

Ak, aš jai uždegiau
žalią kaktusą
savo naktų laivo viršūnėje,
aš bangavau tą gigantišką upę —
juodą asfaltuotą kelią
iš Kaišiadorių į Paryžių,—
aš primušiau sankryžoje
moralės sargybinį,
kad ji bent minutę
galėtų pailsėti
mano akių prieglobstyje...

Ir tai buvo
šventės ir sąmyšiai,
kažkokios vestuvės pakelės smuklėje
ir raudos tamsiose kaimo kapinaitėse,

aš ją vedžiau pro zoologijos sodą,
pro liūto ir žiurkės narvą,
pro raustantį moksleivių būrį ir Milašiaus
poezijos puslapius,
vedžiau ją, nepatikėdamas,
kad mano rankoje jos ranka —
pirštai, panašūs į debesis,
Saturno linijų žaibai,
Veneros ir Mėnulio kalnai,
kad Visatoje kyla maištas, triukšmas, skilimas,
ir vienatvės vatuose,
generatoriaus lopšyje
pamažu bunda
Meilė.

* * *

Aš buvau danguje
nuo pirmos ligi ketvirtos valandos ryto
ir nieko nesužinojau,
o tai, ką sužinojau, jums nesakysiu,
nesakysiu jums.

Lėtai
aš grįžau į namus,
apkibusi dulkių kekėmis,
prakvipusi svajonėmis ir medumi,
nutrintomis iki kraujo kojomis,
perplėšta suknele lyg perplėšta saule,
drebėdama iš džiaugsmo ir įtūžio.

Kairėje rankoje
aš nešiausi angelo plunksną,
dešinėje — skaistų mylimojo atvaizdą,
debesų spiralėmis
leidausi į savo pašiūrę prie jūros,
prie šulinio,
kur jau rinkosi barbarų gentys.

Greitis ir tikslumas,
mintis ir mokėjimas susikaupti
buvo mano sparnais besileidžiant
ir padėjo išvengti pavyduolių rūstybės,
bežiopsančios į šviesų
besiplečiantį tašką danguje.

Dangus buvo viskas, ir nieko
aš jums daugiau nesakysiu —
nei vyrui, kamuojamam netekties,
nei besimeilinantiems vaikams.
Šviesa naktų, obels žiedas,
pirmieji ir paskutiniai oro gurkšniai,
dviejų kūnų grįžimas į vieną,
svaigulys praradimų ir pergalių —
viskas, kas įvyko paskui,
neturėjo nė dalelės to,
ką jutau mylėdama ir ginčydamasi,
būdama bedugnėse ir viršūnėse,
tyloje ir glėbyje Jo, būdama Niekieno,
danguje, atvirame ligi ketvirtos
valandos ryto.

Turinys

I. NEIGIMO METAS

II. ...NĖRA KITOKIO KELIO

III. KALNO PAMOKSLAS

IV. O MENAS! MENAS?

V. JAZMINO ŽIEDAS VAKARĄ PRAKALBINA

VI. DANGORAIŽIS

Гинтарас Патацкас

ПЕРГАМЕНТНАЯ РАКОВИНА

Стихи

На литовском языке

Издательство «Вага», 232600, Вильнюс, пр. Ленина 50

ИБ № 4666

Gintaras Patackas

PERGAMENTO KRIAUKLĖ

Eilėraščiai

Redaktorius E. Kubilinskas

Dailininkas A. Kulikauskas

Men. redaktorius R. Tumasonis

Techn. redaktorė G. Ramanauskaitė

Korektorė D. Skaparaitė

Duota rinkti 85.05.23. Pasirašyta spaudai 85.11.11. LV 12315. Leidinio Nr. 11655. Formatas 84×90 1/32. Popierius ofsetinis. Garnitūra „Baltika", 9 punktų. Ofsetinė spauda. 5,6 sąl. sp. l. 5,8 sąl. spalv. atsp. 4,1 apsk. leid. l. Tiražas 7000 egz. Užsakymas 831. Kaina 50 kp.

Leidykla „Vaga", 232600, Vilnius, Lenino pr. 50
Spaudė K. Poželos spaustuvė, 233000, Kaunas, Gedimino 10

Patackas G.

Pa358 Pergamento kriauklė: Eilėraščiai / Iliustr. A. Kulikauskas.— V.: Vaga, 1985.— 126 p., iliustr.

Ketvirtoji poeto knyga. Nauji eilėraščiai perteikia sudėtingas mūsų laikų žmogaus jausenas, atspindi šiandieninio pasaulio paradoksus, kuriems priešpastatoma humanisto pozicija, išreiškiama labiau tradicine forma.

P $\frac{4702360200—315}{M852(08)—85}$ 97—85

BBK 84L7
L2

50 kp

